

ÎNGERII

Tu n-ai văzut niciodată îngerii, pentru că îngerii vin numai după ce adorm copiii și pleacă atunci când copiii încep să-și deschidă ochii. Nu s-au dezlipit bine genele, și îngerii au și zburat. Fiecare copil are un înger al lui care-i poartă de grijă când mama doarme, obosită. Dar și mama doarme iepurește și îngerul stă bine de pază. Dacă n-ar fi îngerii, copiii ar uita să se mai scoale și nici nu ar visa frumos. Îngerii, noaptea, ca să nu li se urască, se joacă în somn cu fetițele și cu băieții, îi descântă, îi farmecă și-i fac să vadă-n cer, în lumea poveștilor frumoase. Căci și în somn li s-ar urî copiilor, dacă nu ar fi îngerii să li se arate.

Când vine noaptea, coboară din cer întâi stolurile, ca porumbeii, și după ei se arată și Dumnezeu, care se ferește atât de lumina soarelui, cât și de a ferestrelor, unde lucrează omul cu condeiul pe hârtie. Când trece Dumnezeu pe la spatele lui, zâmbește, și omul se simte mai însuflețit de do-

goarea răcoroasă, neștiută, a trecerii lui Dumnezeu pe lângă zid și fereastră.

Cum crezi tu că s-ar deschide florile și ar face bucatele spic, dacă nu ar veni în fiecare noapte îngerii și Dumnezeu să ajute munca oamenilor de peste zi? Îngerii vin, dezmiardă copiii și ies binișor în câmp și în grădini, ca să sufle-n flori și să le deschidă. În florile de mac, se găsesc de multe ori câteva albine, care n-au avut timp să se întoarcă la prisacă. Le iau adormite, fără să știe, ca și copiii, și le duc la stupii lor, pe întuneric. Ca să vadă, îngerilor le este de ajuns sticlirea scântelilor din stele. Știi câte stele sunt pe cer? Câte și îngerii. Stelele arată fiecărui înger locul unde trebuie să se întoarcă, după ce a isprăvit. Dacă n-ar fi semnul lor, îngerii s-ar încurca prin întuneric și i-ar prinde lumina zilei pe pământ, și ar fi foarte rău, căci ar muri toți de sfârșeală și ar rămânea copiii fără de îngerii și n-ar mai fi cine să

trezească florile albastre. Cine ar număra atunci bătaile de inimă ale copiilor? Și cine ar frământa atâtea boabe de struguri și le-ar pune-n ciorchini, pentru copii? Un înger face cât patru, cinci boabe pe noapte, și, fără îngerii, podgoriile s-ar sălbătici.

Mai rău e o singură dată, atunci când, prea osteniți, îngerii se culcă în pat cu copiii și adorm lângă ei. Ce se întâmplă e greu de spus, dar așa se face că moare un copil. Îngerul uită să-i numere inima și să-și dea din aripi adierile de noapte, care-l țin viu până ce pruncul se deșteaptă. Scapă șirul și adoarme pe inima lui mică și sperioasă, ca pe o rândunică și o strivește. E pedeapsa îngerului să moară, - și moare și copilul, care nu poate trăi fără înger. Și tot atunci moare din fiecare floare câte una, din toate florile de pe lume: un mărgăritar, o tufănică, o garoafă, o lealea și un ochi cu pleoapele albe, de mușețel...

Tudor ARGHEZI

Tatăl meu

IOAN ALEXANDRU

Pe câmp la plug pe tatăl meu îl văd
Sub o răchită strâmbă la fântână
Cu lingura de lemn în hârbul gol
Și-un sloi de mămăligă într-o mână

Seceta se simte și-n bocanc
Și-n scorbaciul luciului pe cormană

Ciormoieji și broaște de nămol
Mâncă țărâna goală transilvană

Pe un colț de sumănică rupt
Adormit-a bietul meu părinte

Prin cămașe-n piele se zăresc
Coastele ca vreascuri pe morminte

Cât un ochi de șipot nădușit
Pâlpâie pe frunte-o-ncengătură
Albăstruie cât un fir de vis
Furișat pe plug sub arătură

Colțul gurii s-a întredeschis
Și un strop de apă se prelinge

Peste crucea mâinii în pământ
Și amurgul îl preface-n sânge

Peste dealul sterp dintre păduri
Se aude clopotul de seară
Umbra tatii trează lângă plug
Îngenunche stelele de vară .

Este bine să știți...

În această perioadă de pandemie, jurnalul interregional „Banatul” este singurul jurnal care ajunge cu o consecvență lunară la cititori din patru județe!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

A fost odată ca niciodată, acum aproape o sută de ani, pe vremea când moșia Kende era parcelată și primele 15 case se ridicau pe cele 35 de iugăre cadastrale. Numele era Colonia Kende și anul este 1905. Peste nici 20 de ani, iugărele construite se ridică la 3.888, iar locuitorii la 7.682, ce stau în 1.580 de case: români, germani, sârbi, evrei. Numele se schimbă: prin mijlocul cartierului trece Calea Chișodei, iar zona se numește Chișoda Nouă. Nu după multă vreme însă, cartierul își primește numele: Fratelia.

Cartierul își ridică biserici: două catolice, una reformată și una ortodoxă română, mai târziu. Are școală primară, mai multe în timp, cluburi sportive, mai multe fabrici: una dintre platformele industriale de mai târziu aici se ridică. Din anul 1948 devine cartier al orașului. O linie de tramvai (azi linii-

Timișoara de altădată

le 7 și 9) leagă Fratelia de centru; linii care mai păstrează, pe anumite porțiuni, romantismul și

parfumul vremurilor de altădată.

Blocurile își fac apariția: sunt de fapt primele blocuri de pe Calea Șagului de prin anii 1968-1969, unde vor fi cazați artiștii urbei. În spatele blocurilor lamă de azi se ascund aceste blocuri, cu scuaruri și verdeață. Ici, colo, se mai observă căsuțe frumoase, așezate pe străzi pietruite, cu vegetație abundentă. Undeva, la ieșirea spre Șag, era pe vremuri casa vama nr. 10, loc important pentru toți negustorii. Azi, monumentul „Apărătorii Banatului”, pasajul peste calea ferată și platforma industrială completează imaginea unui cartier în care tradiția se îmbină (doar uneori armonios) cu modernismul.

Dacă vreodată, turistule, te rătăcești prin Fratelia, cugetă la numele acesteia, citește numele străzilor (aceleași de la începuturi - excepție fac marile artere) și urmărește stilurile în care au fost proiectate frumoasele clădiri ale așezării.

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

REABILITAREA CENTRULUI CIVIC AL ORAȘULUI JIMBOLIA

Primăria Jimbolia va depune proiectul cu titlul „Modernizarea și reabilitarea Centrului civic în Orașul Jimbolia, județul Timiș” pentru obținerea unei finanțări europene. Agenția de Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest) va elabora Ghidul finanțatorului și va lansa apelul de depunere de proiecte pentru Axa 6 – Regenerare urbană, din cadrul Programului Operațional Regional 2021-2027 (POR) în cursul anului viitor (2022). Până atunci însă, Primăria Jimbolia a întocmit în luna august 2020 o fișă de proiect de prezentare, care a fost selectată spre finanțare în luna octombrie 2020. Pentru aceasta, în luna februarie 2021, s-a încheiat un parteneriat cu ADR Vest prin care se va asigura finanțarea nerambursabilă a redactării Studiului de fezabilitate și a Proiectului tehnic pentru Centrul civic. Acest proiect ar urma să beneficieze de finanțare nerambursabilă prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014- 2020 (POAT), în cuantum de 451.319,40 lei, iar Primăria Orașului Jimbolia ar urma să contribuie cu 9.210,60 lei. Aceste studii ar trebui să fie finalizate până la încheierea anului 2021, cu toate avizele necesare obținute. Pentru creionarea proiectului vor avea loc mai multe întâlniri cu echipa de proiectanți cu scopul identificării celor mai bune soluții și va urma o prezentare a studiului de elaborare în Consiliul Local,

iar apoi va fi lansată invitația pentru dezbatere publică. Dacă toate cele planificate vor decurge conform graficului, în anul 2022, când se va deschide finanțarea pe Axa 6 din POR 2021-2027, Primăria Jimbolia va avea deja Proiectul tehnic realizat și aprobat de finanțator, urmând să redacteze Cererea de finanțare pentru solicitarea unor fonduri nerambursabile de aproape 5 milioane de euro. Aceste demersuri prealabile ar avea rolul de a scurta perioada de evaluare a Cererii de finanțare și, prin urmare, realizarea mai rapidă a investiției propuse. Proiectul prevede modernizarea străzii Republicii,

de la Gară până la intersecția cu strada Albinelor. Se conturează trei sectoare distincte: de la Gară până la strada Calea Timișorii, sectorul cuprins între strada Calea Timișorii și străzile Lorena/Gheorghe Doja, de aici până la strada Albinelor. Este prevăzută crearea de zone pietonale pentru reducerea numărului de autovehicule care tranzitează zona centrală, dar și crearea de sectoare omogene care să sprijine circulația ciclistă. De asemenea, se dorește dotarea zonelor de interes cu echipamente și elemente de mobilier urban integratoare de tehnologie verde (stâlpi de iluminat cu panouri fotovoltaice) și încurajarea colectării selective a deșeurilor prin echiparea spațiilor publice cu coșuri de gunoi specifice fiecărei categorii, precum și regenerarea zonelor verzi prin plantarea de arbori și arbuști și amenajarea de alei care să tranziteze aceste zone. Proiectul prevede și amenajarea unei parcuri pentru autoturisme care va include și locuri speciale pentru autovehiculele electrice. În zona Parcului Central vor fi create spații verzi noi și alei pietonale. În acest scop, în data de 9 aprilie 2021 s-a deplasat la Jimbolia o delegație a ADR Vest care a parcurs, împreună cu delegații Primăriei Jimbolia și cu cei ai proiectantului, traseul propus spre modernizare pentru a stabili anumite aspecte legate de dezvoltarea proiectului.

INVESTIȚII ÎN ZONA BĂLȚILOR

În data de 2 aprilie 2021, a fost semnat Contractul de finanțare pentru proiectul: „Reabilitarea ecosistemelor și conservarea valorilor naturale în Jimbolia și Kikinda”, acronim: ECOLAKES finanțat prin Programul INTERREG IPA de Cooperare Transfrontalieră România – Serbia. În cadrul acestui proiect Orașul Jimbolia are calitatea de lider de proiect, iar partener este orașul Kikinda din Serbia. Obiectivul principal al proiectului îl constituie îmbunătățirea protecției mediului și a durabilității în regiunea transfrontalieră prin reabilitarea siturilor de mediu și sensibilizarea opiniei publice cu privire la problemele de ordin ecologic. Proiectul face

parte dintr-un șir de proiecte în care suntem parteneri cu localitatea Kikinda, oraș cu care Jimbolia este înfrățit, iar cooperarea dintre autoritățile locale este deja tradiție. Prin prezentul proiect se vor realiza următoarele: • lucrarea: „Reabilitarea habitatelor acvatice și amenajarea spațiilor de agrement în zona lacurilor din Jimbolia” prin care se vor efectua lucrări de ecologizare a lacurilor și de consolidare a malurilor; • studiu: „Rolul canalelor de centură HCN232 și HCN305 ca factori potențiali pentru protecția și conservarea habitatelor acvatice din zona lacurilor jimboliene”; • observator de păsări (construcție din lemn); • dezvoltarea unei zone de socializare pentru iubitorii de natură și aer curat. De asemenea, au fost prevăzute activități și întâlniri care au ca scop îmbunătățirea cooperării instituționale în domeniul mediului înconjurător. Valoarea totală a proiectului este de 787.736,97 euro din care orașului nostru îi revin 374.659,85 euro. Termenul de finalizare a proiectului este octombrie 2022. În data de 21 aprilie a avut loc conferința de lansare a proiectului, organizată de partenerul din Serbia, Orașul Kikinda. La această conferință on-line au participat reprezentanți ai ambilor parteneri din cadrul proiectului.

AMENAJARE ALEI PIETONALE

S.C. Peisaj Hosta S.R.L. a efectuat lucrări de reparații la trotuarele aflate la intersecția străzilor Ștefan cel Mare cu Calea Timișorii, respectiv Liviu Rebreanu cu Peter Jung. Aceste lucrări au fost finanțate din bugetul local al Orașului Jimbolia.

PESTE 1.500 DE METRI DE ȘOSEA VOR FI REABILITAȚI

Reabilitarea celor peste 1.500 de metri de șosea se realizează în cadrul proiectului „Creșterea mobilității prin dezvoltare rutieră în Banat” IBC 2. În luna august 2019 a început implementarea proiectului „Creșterea mobilității prin dezvoltare rutieră în Banat” IBC 2, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul INTERREG IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia și cofinanțat de statele partenere în program. Cei patru parteneri din cadrul programului sunt: Regia Publică de Drumuri Serbia – lider de proiect, localitățile Jimbolia din România, Kikinda din Serbia și Asociația pentru Dezvoltare Socio-Economică Regională a Banatului din Serbia. Obiectivul principal al proiectului îl constituie contribuția adusă la o mobilitate sporită în zona eligibilă transfrontalieră, prin îmbunătățirea standardelor de calitate în serviciile de transport public. În acest sens, partenerul român va reabilita căile de acces la Drumul Național nr.59 C în Jimbolia, drum care

duce la punctul de trecere a frontierei Nakovo – Lunga. Tronsoanele reabilite, având o lungime totală de peste 1500 metri, vor fi realizate pe Calea Mărășești și Str. Ioan Slavici. Contractul pentru executarea lucrărilor de „Reabilitarea căilor de acces la Drumul Național nr. 59 C din Jimbolia” a fost semnat, firma desemnată fiind

SC Group D.C.M. SRL din județul Timiș. Lucrările de reabilitare au început în luna aprilie, urmând a se finaliza până la sfârșitul lunii iulie 2021. Finalizarea proiectului va genera atât o îmbunătățire a calității vieții pentru locuitorii orașului Jimbolia, cât și creșterea interesului, prin facilitățile generate de reabilitarea infrastructurii rutiere, pentru agenții economici.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANA-MARIA LAZĂR

Foaia de Aquatim

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„ACOT”

DR. INȚ. ILIE VLAICU, DIRECTOR GENERAL AQUATIM

În arhiva Aquatim se păstrează un document interesant pentru perioada interbelică: Statutul „ACOT”. Extrem de minuțios elaborat, acest statut oferă detalii practice care nu mai sunt cunoscute azi. În 98 de pagini și având 184 de articole, Statutul „ACOT” este extrem de interesant și ne permitem să extragem câteva reguli, prezentate în cele ce urmează.

Patrimoniul regiei publice comerciale „ACOT” îl formează: stabilimentele și instalațiunile de alimentare cu apă și canalizare, cu toate captările, conductele de apă, electricitate sau de altă natură, cu rezervoarele, cu toate canalele, stabilimentele de spălare și transbordare, cu magaziiile, teritoriile și orice alte obiecte, inclusiv inventarul viu și mort, afectate alimentării cu apă și scurgerii apelor și exploatate.

„ACOT” deservește populația orașului cu apă de subsol și apă din Bega. Dacă apa de subsol slujește la acoperirea trebuințelor casnice și are o calitate

ireproșabilă, apa de Bega servește doar la udarea terenurilor publice și doar în mod excepțional la udarea grădinilor particulare și a fântânilor arteziene. Totodată, asigură nevoia de apă industrială. „ACOT” este condusă de un Consiliu de Administrație al cărui președinte este primarul Timișoarei. Directorul este obligatoriu membru al acestui consiliu. Articolele extrem de precise arată statutul angajaților care sunt asimilați funcționarilor publici.

Fondurile instituției se compun din fondul de rezervă, destinat acoperirii pierderilor - rezultat al forței majore și a cheltuielilor necesare pentru înlocuirea instalațiilor tehnice și fondul de reînnoire, destinat exploatarea curente. Obligația „ACOT” de a furniza apă continuu este dublată de obligația proprietarului de imobil de a consuma apa, fără a avea posibilitatea să întrerupă nejustificat alimentarea imobilului. Oprirea furnizării apei de către „ACOT” spre beneficiari poate fi făcută printr-un anunț prealabil, cu trei luni înainte, cu excepția cazurilor de rău platnici. Proprietarii tuturor loturilor clădite din raza internă a orașului, situate pe lângă o conductă publică de apă, respectiv canal, sunt obligați să-și introducă în case apa apeductului „ACOT”, pentru satisfacerea nevoilor casnice, respec-

tiv să-și scurgă apele de pe imobil prin canalizarea „ACOT”. De la această obligativitate nu sunt scutite nici instituțiile publice, oricare ar fi acestea. Pentru casele noi ce se construiesc, autorizația „ACOT” nu se dă decât după ce proprietarul certifică în scris că a introdus conductele de apă și acestea sunt în perfectă stare de funcționare; la fel și scurgerea în canale. Toți proprietarii clădirilor existente trebuiau să-și facă instalațiile interioare de apă și să le racordeze la apeductul „ACOT”, dar să-și canalizeze integral imobilele. Poate părea desuet azi, dar la vremea respectivă existau multe imobile fără record de apă și canalizare, iar regia, având monopolul, obligă proprietarii să-și facă racordurile. În cazul în care aceștia ar fi neglijat obligativitatea, regia le acorda un termen de grație de 30 de zile, după care executa racordul la apă și canalizare, iar proprietarul urma a fi obligat să plătească cheltuielile regiei. Toate instalațiile vechi de canalizare vor fi trebuit scoase din funcțiune și îndepărtate, iar locul urma a fi umplut cu pământ.

În cazul în care proprietarul intenționa să-și demoleze imobilul, era obligat să anunțe în prealabil regia, pentru a opri alimentarea cu apă.

MEMORIA POEZIILOR

Nu mă vei uita

Mihai BENIUC

*Te măriți și știu, vei naște prunci,
Veți avea cămin și alte cele
Dar așa frumoasă ca atunci
Când erai stăpâna vieții mele
Nu vei fi tu niciodată,
Niciodată.*

*Anii vor veni mereu șiraguri
Ca soldații la cazan flămânzi.
Dar din viața ta de miez și faguri
N-o să aibă Moartea nici de prânz
Poate doar o simplă, tristă cină,
Tristă cină.*

*Ce bătrână, palidă și goală
Vei rămâne peste trei decenii!
Sângele tău, astăzi în răscoală,
Va fi rece, rece. Doar vedenii
Despre tot ce-a fost vei mai avea,
Mai avea.*

*Ca strigoii vor veni la tine
Din iubirea noastră ne-ntâmpată
Gândurile, visele haine.
Nu mă vei uita tu niciodată;
Sufletul cu altul ți-i zadarnic
Darnic.*

APA REGALĂ

CRENGUȚA RADOSAY

„Aqua regia” sau „apa regală”, este numită astfel deoarece poate dizolva așa numitele metale nobile. În fapt un amestec de acid coroziv, de culoare roșie sau galbenă, care dizolvă aurul și platina.

Cea mai fascinantă poveste, însă, pe tema acestui acid coroziv se petrece în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, când Germania a invadat Danemarca. Atunci, chimistul maghiar George de Hevesy a dizolvat medaliile premiilor Nobel acordate fizicienilor germani Max von Laue (1914) și James Franck (1925), în aqua regia, pentru a preveni confiscarea lor de către nașiști. Asta deoarece guvernul german le-a interzis cetățenilor germani să accepte sau să păstreze vreun premiu Nobel.

De Hevesy a dizolvat rapid medaliile și a plasat soluția rezultată pe un raft în laboratorul său din Institutul Niels Bohr. Recipientul a fost ignorat de nașiști care n-aveau cum bănuși ce conține, deci salvat.

După război, de Hevesy s-a întors, a găsit borcanul cu pricina, a precipitat aurul din acid, l-a extras și l-a returnat Academiei Regale de Științe a Suediei și Fundației Nobel. Instituțiile au refăcut medaliile și le-au conferit laureaților Laue și lui Franck.

PROGRAM NOU LA CASIERIA DE PE STR. OITUZ, NR. 1

Începând cu data de 7 aprilie a.c., programul casieriei Aquatim de pe str. Oituz, nr. 1, din Timișoara, va fi de luni până vineri între 8-16. Programul casieriei de pe str. Enric Baader, nr. 11 și al celei de pe str. Treboniu Laurian, nr. 7A va fi în continuare de luni până vineri de la 8 la 15:30.

Le reamintim clienților noștri despre posibilitatea plății online, prin card bancar, pe site-ul www.aquatim.ro, prin platforma dedicată clienților. Aceasta se adresează tuturor clienților care au cel puțin un contract cu Aquatim. Aici, utilizatorii, în baza creării unui cont, pot vizualiza toate informațiile care țin de contul de client: facturile în sold, istoricul plăților, istoricul consumului, pot efectua plata facturii de apă, pot solicita primirea facturii în format electronic și pot transmite indexul contorului.

De asemenea, clienții mai pot plăti factura de apă prin: rețelele bancare (ghișeu, virament, bancomat, direct debit sau internet banking), unitățile poștale informatizate din Timișoara, la ghișeele poștale și factorii poștali, în aria de operare, magazinele din rețeaua PayPoint, centrele de plăți un-doi ale Mobile Distribution și serviciul Westaco Express, disponibil în stațiile OMV.

AQUATIM S-A ALĂTURAT CAMPANIEI „VINEREA VERDE”

CRENGUȚA RADOSAY

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) a lansat în 2 aprilie campania „Vinerea Verde”, o inițiativă menită să reducă poluarea cauzată de transportul cu mașinile personale în marile orașe.

Sub sloganul „STOP! Azi mașina stă pe loc!”, campania încurajează utilizarea transportului alternativ de către angajații din instituțiile publice în scopul reducerii poluării și, implicit, a emisiilor de carbon.

„Vinerea Verde” își propune ca, până la sfârșitul acestui an, cel puțin unul din patru angajați să vină în ultima zi lucrătoare a săptămânii la serviciu pe jos, cu bicicleta sau cu transportul în comun și să renunțe astfel,

pentru o zi, la autoturismul personal. Ministrul Mediului, Barna Tanczos, declara în ziua lansării campaniei: „Ne confruntăm cu o mobilitate poluantă și aglomerată, motiv pentru care Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor dorește să instaleze în România «Vinerea Verde», ca o inițiativă voluntară prin care invităm toți cetățenii să renunțe în ziua de vineri la deplasarea clasică cu mașina personală și să aleagă mijloace mai puțin poluante poate chiar cu amprentă zero de carbon, mijloace de transport nepoluante însemnând trotinetă, mersul pe jos sau cele care sunt la îndemâna tuturor, mijloacele de transport în comun. Vinerea Verde este o invitație la un alt fel de comportament, o inițiativă care încearcă să

schimbe mentalități”. Aquatim este, cu certitudine, o companie verde.

Numeroși angajați sunt, în ultimii ani, adepții mersului pe jos și ai unui stil de viață sănătos. În Vinerea Verde, pe lângă aceștia, foarte mulți alții au renunțat la mașină și s-au simțit foarte bine. Vă invităm alături de noi, să protejăm și să ne protejăm de poluare, ori de câte ori avem ocazia. De ce nu, în orice zi a săptămânii!

PAGINA REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI CRENGUȚA RADOSAY

Foaiia de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„Mă bucură faptul că proiectul de buget a fost (...) votat în unanimitate de către consilierii locali”

Marcel Avram, Primar al orașului Făget

orașenești pentru a fi punctuală la întâlnirea cu edilul orașului, domnul profesor Marcel Avram, care cu amabilitatea cunoscută, mi-a pus la dispoziție, pentru cititorii noștri, bugetul de venituri și cheltuieli al orașului Făget, aferent anului 2021 și aprobat de Con-

die vântul și frunzele castanilor susură, ca niște clopoței atârnați de ramuri. De către mieznoapte se îngămădesc peste oraș nori de ploaie. Alți nori vin de sub pădure. „Când o să se întâlnească, mă gândesc, o să scapere și fulgerul”, și m-am îndreptat grăbit spre sediul administrației

siliul Local al orașului, buget din care publicăm în această ediție a jurnalului nostru, prima parte din cele mai importante investiții pentru anul în curs:

1. Finalizarea rețelei de apă – apă uzată în localitatea Bătești;
2. Rețele de apă – apă uzată în localitatea Begheiu Mic;
3. Piața pentru comercializarea articolelor vestimentare și încălțăminte;
4. Reabilitarea Căminului Cultural din Localitatea Bătești;
5. Reabilitare boxe depozitare lemne de pentru blocul de locuințe de pe C. Lugoșului, nr. 23;
6. Realizarea de ansamble de joacă;
7. Achiziționarea unui container (vestiar) pentru terenul sintetic;
8. Inlocuirea tamplariei PVC la sala de sport;
9. Realizarea Studiu de Fezabilitate și Proiect Teh-

nic în vederea accesării unei finanțări din fonduri europene privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei pentru liceul Teoretic Traian Vuia Făget;

10. Cotizația aferentă realizării Studiului de Fezabilitate pentru introducerea rețelei de gaz metan în orașul Făget și satele aparținătoare, prin intermediul ADI GAZ EST;

11. Reabilitare drumuri și străzi (prin asfaltare sau pietruire).

La capătul întâlnirii, domnul primar a ținut să-mi spună: „Mă bucură faptul că proiectul de buget a fost realizat și împreună cu toți membrii Consiliului Local și, bineînțeles, votat în unanimitate de către consilierii locali (PNL, PSD și PMP), fapt care ne întărește convingerea că investițiile propuse sunt atât necesare, cât și oportune.”

Restituiri Făgetene

BANCA „FĂGETEANA”

prof.dr. Dumitru Tomoni

fesionale, Biserica Ortodoxă, reuniunile culturale, precum și burse pentru elevii și studenții români. Printre acestea se numără și Institutul de Credit și Economie ca Societate pe Acțiuni „Făgeteana” din Făget.

Intemeierea Institutului s-a hotărât la Adunarea Generală din 26 aprilie / 8 mai 1891. Erau prezenți sau reprezentați prin mandatar 48 de acționari, membri fondatori, fruntași ai zonei Făgetului, Sebastian Olariu, Traian Unipan, Dionisie Feneșiu, Trăilă Stroescu, Todor Băianțu din Românești, Victor Iclozan din Băsești, dar și marile personalități ale Banatului: frații Alexandru și Eugen Mocioni, Emanuil Ungureanu, directorul băncii „Timișiana”, dr. George Popovici, protopopul ortodox al Lugoșului.

În această adunare constitutivă capitalul societar era de 30.000 de florini, constând în 300 de acțiuni a 100 de florini. Cel puțin 2/3 din capitalul societar trebuia să aparțină cetățenilor români. Scopul declarat în statute era acela de a dezvolta spiritul de economie și de a pro-

cura cetățenilor de toate profesiile, dar mai cu seamă agricultorilor, creditele necesare. În vederea realizării acestui scop generos, banca efectua diverse operațiuni financiar-bancare: primea depuneri pe carnețe și în cont curent, acorda credite cambiale escontate țăranilor și în mai mică măsură comercianților, acorda împrumuturi ipotecare cambiale garantate cu ipotecă, cumpăra și vindea mărfuri, efecte publice și acțiuni etc.

Adunarea Generală alegea un consiliu de administrație, format din șapte membri, ce trebuiau în mod obligatoriu să fie români. Pe durata exercitării mandatului, membrii consiliului de administrație erau obligați să dea o garanție de cel puțin 20 de acțiuni. Primul consiliu de administrație a fost format din: Sebastian Olariu, Zeno Bordaș, Ioan Blidariu, Traian Unipan, Dionisie Feneșiu, George Giura și Alexandru Iclozan. Comitetul de cenzori ales pe o durată de 3 ani a fost constituit la început din: Eugen Mocioni, George Popovici, Sandu Todor, Vasile Nicorescu și Dimitrie Cărăbaș.

Dacă la data începerii activității, 25 noiembrie 1891, capitalul societar era de 30.000 de florini, el va crește rapid, ajungând în 1904 la 400.000 de coroane. Banca „Făgeteana” a avut un rol deosebit în susținerea manifestărilor și instituțiilor culturale din zona Făgetului: Reuniunea de cetire și cânt „Doina”, Societatea română de lectură („Casina”), Societatea pentru fond de teatru român, Despărțământul Făget al „Astreii Bănățene” etc.

Fără sprijinul material al Băncii „Făgeteana”, aceste asociații culturale nu se puteau constitui sau nu puteau să-și îndeplinească scopul propus. Nu întâmplător în conducerea acestor societăți culturale erau membrii fondatori ai băncii din Făget. Încă din momentul extinderii organizatorice a „Astreii” în Banat, Banca „Făgeteana” sprijină constituirea despărțământelor bănățene, devenind membru pe viață al asociației. În 1906, banca a contribuit cu 2000 de coroane la realizarea Muzeului istoric și etnografic din Sibiu, una din mărețele opere ale Asociațiunii.

Nu întâmplător, și astăzi numele băncii este gravat pe placa comemorativă a membrilor fondatori ai muzeului, amplasată în holul Bibliotecii „Astreii” din Sibiu. „Făgeteana” a răspuns apelului lansat de conducerea „Astreii” de a subscrie anticipat mai multe exemplare din „Enciclopedia română”, coordonată de Corneliu Diaconovici, ce urmau să fie donate școlilor confesionale. O preocupare constantă, atât până în 1918, cât și în pe-

rioadă interbelică, a manifestat conducerea băncii față de școlile românești. Între anii 1897-1906 s-au acordat din profiturile băncii câte 1000 de coroane Școlii de fete din Lugoș și Internatului Institutului Pedagogic din Caransebeș, 200 de coroane pentru Gimnaziul românesc din Brad, câte 50-60 de coroane școlilor confesionale românești din Crivina, Sudriaș, Jupani, Jurești și Fârdea.

După 1918, banca a pus bazele unor fonduri destinate zidirii de școli primare în Birchis, Băsești și Gladna și ajutorării elevilor săraci. În 1896, banca a constituit un fond parohial pentru ajutorarea urmașilor preoților și familiilor nevoiașe din zonă. An de an numărul fondurilor constituite a crescut, iar din banii adunați s-au cumpărat biblioteci școlare, rechizite școlare pentru copiii săraci, a fost ajutată populația din zonele calamitate, s-au sprijinit inițiativele de ridicare a unor monumente eroilor căzuți în Primul Război Mondial. În ciuda sprijinului generos acordat în special țăranilor din zona Făgetului instituțiilor culturale românești, numeroaselor inițiative spirituale, regimul comunist n-a cruțat nici această instituție de tradiție. În primăvara anului 1948, Curtea Superioară Bancară a refuzat să-i dea o nouă autorizație de funcționare pentru a se putea reînscris în registrul societăților bancare. În această situație banca era dizolvată de drept și intra în stare de lichidare, conform Legii pentru organizarea și reglementarea comerțului de Bancă.

La 4 iunie 1948, Curtea Superioară Bancară a hotărât lichidarea „Făgetenei”, numindu-l pe Nicolae Străin contabil la Banca Națională Română din Lugoș, pentru a face operațiunea de lichidare. Își înceta astfel activitatea cea mai prestigioasă bancă din zona Făgetului și una dintre cele mai importante din Banat, bancă ce a jucat un important rol economic, social și cultural, timp de aproape șase decenii.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Ne aflăm aici pentru a fi în serviciul cetățenilor și al orașului și vom face tot ce ne stă în putință pentru ca acest lucru să fie vizibil

Florin Fabius PERA - Primarul Orașului Lipova

Dacă la începutul anului, discuțiile cu noul primar al Orașului Lipova – Florin Fabius Pera au avut în centru subiecte mai generale și prezentarea noii echipe și a tot ceea ce înseamnă viziunea acesteia pentru viitoarele activități ale Primăriei Orașului Lipova în această nouă formulă, discuțiile au mers mai departe

și noul primar de la cârma Primăriei Lipova a putut să ne ofere informații cu privire la planuri, noi proiecte, investiții, bugetul local pentru anul 2021 și noua strategie de dezvoltare a orașului care încet, încet prinde contur.

Domnule primar Florin Pera, cum vedeți în prezent orașul, Primăria Lipova, activitățile întreprinse, după aproape jumătate de an în fruntea acestei instituții? Există schimbări, există o evoluție?

► Funcția de primar al Orașului Lipova a fost încă din start o reală provocare pentru mine și implicat pentru echipa mea. Am știut că preiau această funcție într-o perioadă destul de dificilă, cu multe proiecte demarate deja, aflate în diferite stadii, fiecare cu specificul și problemele sale, majoritatea fiind proiecte de mare anvergură, care se întind pe perioade întinse de timp și suplimentar vorbim despre o perioadă care încă este marcată și de această pandemie, care pentru moment cel puțin nu dă semne că ar vrea să dispară, aspect care a îngreunat și mai mult mersul tuturor activităților care pot fi întreprinse pe orice direcție de lucru. Cu toate acestea însă, alături de viceprimarul Ioan Lăpădat și administratorul public Iosif Mircea Jichici și bineînțeles cu implicarea echipei de angajați, nu

am lăsat garda jos și am desfășurat rând pe rând toate activitățile pe care ni le-am propus și pe care le-am considerat necesare, care să ne ducă pas cu pas spre realizarea obiectivelor mari previzionate.

Dacă ați privi spre evoluție?

► Dacă ar fi să mă refer la evoluție, pot spune că aceasta există și este deja vizibilă la un anumit nivel, atât că tot ceea ce noi ne propunem constă în activități mărețe, complexe, iar pașii pe care îi putem face în mod concret nu sunt mereu unii foarte mari și vizibili, dar știm că nimic nu este imposibil și prin multă muncă, seriozitate, implicare și perseverență toate obiectivele noastre vor fi atinse.

Când spuneți activități deja întreprinse, vă referiți la proiecte pentru oraș, investiții sau alt gen de acțiuni și inițiative? Ne puteți da câteva exemple?

► Da, cu siguranță când ne referim la activități, acestea sunt, în primul rând, gândite pentru binele colectiv, pentru dezvoltarea și creșterea orașului a condițiilor de viață oferite cetățenilor. Și aici desigur ne referim la proiecte și investiții majore deja aflate în desfășurare, dar și altele noi, pe care împreună cu echipa mea și cu colaboratorii noștri externi, specialiști pe parte de consultantă le-am discutat, le-am analizat în repetate rânduri, astfel încât în final noua Strategie de Dezvoltare pe care urmează să o elaborăm să cuprindă tot ceea ce este esențial pentru ca orașul Lipova să cunoască o reală dezvoltare, evoluție și creștere din punct de vedere economic, în primul rând, dar și social, cultural, turistic, educativ sau al sănătății și orice alte domenii de activitate identificate care necesită o intervenție pentru a fi îmbunătățite. Practic noi deja avem o listă întreagă de proiecte, discutate și cu specialiștii, benefice pentru oraș, care își așteaptă rândul pentru a fi finanțate și implementate.

Domnule primar, dincolo de această activitate...

► Dincolo de această activitate prin care practic am pus la punct toate aspectele pentru noua Strategie de Dezvoltare a Orașului Lipova, 2021-2027, ceea ce am făcut în mod concret până acum, dacă este să vă dau și câteva exemple practice a constat în diverse măsuri și acțiuni realizate pe diferite paliere, în urma cărora am dorit fie să schimbăm anumite aspecte din peisajul orașului sau din aria serviciilor și condițiilor existente deja, dar în același timp am urmărit și să oferim, să asigurăm noutăți acolo unde a fost posibil, în condițiile în care bugetul local pentru anul 2021 nu a fost încă aprobat.

Și cu toate acestea ați reușit!

► Cu toate acestea însă, am reușit să desfășurăm diverse acțiuni dintre care aș aminti câteva, cum ar fi acțiunile ample de ecologizare și igienizare pe străzile orașului, amenajarea unei părți din spațiile verzi, urmând a fi realizate și celelalte unde încă nu s-a ajuns, pregătire unui nou spațiu pentru amenajarea unei noi parcuri pentru mașini în zona „Podului Vechi” și Liceului „Atanasie Marienescu” Lipova, amenajarea zonei din jurul unui monument emblemă al Orașului Lipova – Crucea lui Bocu, transformând zona respectivă într-o adevărată oază de liniște și frumos cu natura de jur împrejur, iluminat arhitectural și iluminat al întregii zone, cu mese și bănci, zona în cauză fiind situată undeva pe Dealurile Lipovei...

Un spațiu de poveste domnule primar!

► Da, practic a devenit un spațiu ideal pentru picnic, petrecerea timpului în aer liber și încântarea ochilor cu o panoramă peste Orașul Lipova și multe alte acțiuni diverse care la fel ca și cele menționate mai sus, au ca punct central îmbunătățirea calității vieții cetățenilor Orașului Lipova și dezvoltarea urbei noastre.

PRIMĂRIA ORAȘULUI LIPOVA A DEMARAT AMPLA ACȚIUNI DE AMENAJARE PE DEALURILE LIPOVEI, ÎN ZONA „CRUCEA LUI BOCU” – UNUL DIN MONUMENTELE EMBLEMATICE ALE ORAȘULUI...

Monument la baza căruia, pe o placă memorială, sunt așezate următoarele cuvinte:

„Fie ca această cruce, care ne va reaminti pentru totdeauna generația eroică a Memorandumului să devină un nou punct de plecare, pentru aceste ținuturi devenite grănicerești, de unde să pornească Renașterea românească... în mijlocul unei noi Europe și în mijlocul unei renașteri naționale”.

Sever BOCU - Lipova 1933

Acțiunile întreprinse de Primăria Orașului Lipova au fost demarate la inițiativa reprezentanților conducerii instituției și a reprezentanților Biroului Cultură Sport, aceste acțiuni constând în reabilitarea și amenajarea zonei din jurul acestui monument impunător ridicat în anul 1933 pe Dealurile Orașului Lipova.

Prin acțiunile inițiate au fost realizate până în prezent următoarele detalii:

- curățarea spațiului din întreaga zonă de vegetație și nivelarea terenului acolo unde a fost cazul;
- iluminatul arhitectural al monumentului;
- iluminatul ambiental al întregii zonei înconjurătoare;
- montarea de bănci, mese, coșuri de gunoi;
- reabilitarea plăcii comemorative de la baza crucii.

În mai puțin de o lună de zile de la demararea acțiunilor, zona „Crucea lui Bocu” a fost transformată radical, fiind în prezent un loc perfect pentru orice persoană din Orașul Lipova sau din afară, care dorește să petreacă momente frumoase înconjurată

de natură și având în fața ochilor o panoramă spectaculoasă asupra Orașului Lipova. Este un loc ideal, care va oferi cetățenilor un nou spațiu perfect

pentru recreere și relaxare în aer liber, având toate condițiile create în acest sens.

Curățarea terenului de vegetație, montarea băncilor și meselor, a coșurilor de gunoi, asigurarea iluminatului arhitectural și al întregii zone și refacerea plăcii memoriale de la baza monumentului, sunt câteva dintre acțiunile deja finalizate, acestora urmând să se alăture și alte inițiative pentru amenajarea acestei zone în viitorul apropiat.

Încă din primele zile după finalizarea amenajării zonei, aceasta a devenit un important punct de atracție pentru foarte mulți cetățeni, care odată cu zilele calde au ales să viziteze această locație și să se bucure de tot ceea ce le oferă.

Primăria Orașului Lipova vine cu un mesaj în atenția tuturor cetățenilor, prin care se dorește a fi evidențiat faptul că persoanele care doresc să viziteze locația, să petreacă timp în natură și să se bucure de peisajele frumoase asupra Orașului Lipova pe care zona Crucea lui Bocu le oferă, sunt rugate SĂ PĂSTREZE CURĂȚENIA și SĂ NU DISTRUGĂ ceea ce s-a construit în această locație!

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foiaia Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Am avut șansa să întâlnesc profesori de o înaltă ținută morală și profesională

Ioan GOIA - Director general al Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Dialogul meu cu domnul Ioan Goia, a fost pregătit la îndemnul președintelui Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, care mi-a spus: „Merită să stai de vorbă cu un om cu care, la capătul dialogului ai sentimentul că ai ieșit dintr-o bibliotecă cu cărți frumoase. Mai mult decât atât, este bine să te conversezi cu oameni care chiar au ceva de spus semenilor, dincolo de activitatea lor cotidiană binecunoscută.” Și, precum citiți, am pornit la drum cu tolba plină de întrebări în zig-zag pentru un om cu 33 de ani de școală! Și ce școală...

Domnule Ioan Goia, înainte de a vă cere să-mi vorbiți despre locul nașterii dumneavoastră, vă rog, atât pentru mine, cât și pentru cititorii noștri din patru județe, să îmi spuneți de ce la vârsta la care alții au uitat mirosul amfiteatrelor universitare, dumneavoastră ați urmat cursuri teologice?

► Niciodată nu am trecut în curriculum vitae sau nu am vorbit în spațiu public despre această preocupare, considerând-o ca o problemă personală ce ține doar de suflet. Teologia este o viziune profundă asupra creației, descoperind o putere născătoare de mișcare în creații, dar și o mișcare în creatorul însuși. Teologia este ultima treaptă a cunoașterii creației, fără de care omul este pierdut. A fost o provocare personală începând cu anii 1990. Dar să revin la întrebare, aveam vârsta de 46 de ani.

Domnule director general, spune Creangă: «Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele...» Dumneavoastră ce spuneți?

► Despre locul nașterii vă pot spune fără modestie, că mulți cred că și l-ar fi dorit. Frumusețea Munților Apuseni este fascinantă, iar pe Valea Arieșului au trăit, trăiesc și vor mai trăi oameni cu un

mod de viață simplu și iubitor, respectând principiile fundamentale ale trăirii pe acest pământ unde cuvântul vorbit și dat este la mare preț.

Domnule Ioan Goia, pentru că aparțineți unei generații care a cunoscut anii în care școala se făcea temeinic, nu vă întreb câți ani de viață arată cartea dumneavoastră de identitate, ci câți ani de școală arată diplomele dumneavoastră?

► Cred că este prima dată când sunt întrebat așa ceva, nici eu nu i-am socotit vreodată. Dacă socotim învățământul primar, gimnazial și liceal totalizăm 12 ani, Institutul Politehnic „Traian Vuia” Timișoara, Facultatea de Mecanică, specializarea Mașini Hidraulice și Pneumatice respectiv obținerea titlului de Doctor în ingineria mecanică specializarea în Rezistența Materialelor sub îndrumarea profesorului universitar dr. ing. Hajdu Iosif, Dumnezeu să-l odinească, a profesorului universitar dr. ing. Nicolae Faur cărora le port recunoștință vie cât voi trăi, mulțumindu-le pentru împlinirea mea profesională sunt 12 ani, Universitatea de Vest Timișoara, Facultatea de Drept respectiv Facultatea de Litere, Istorie și Teologie sunt 9 ani, în total 33 de ani, o cifră interesantă doar acum realizez. Închei prin a spune că mulțumesc familiei pentru răbdarea și înțelegerea de care au dat dovadă pe întreaga perioadă a studiilor.

Domnule, după atâția ani de studii, cu care alții s-ar fi instalat definitiv în orgoliu, pe dumneavoastră vă poate întâlni oricine așezat confortabil în modestie. De ce?

► De ce? Cei mai buni profesori pe care i-am avut au fost părinții mei prin învățătura, bunătatea și blândețea pe care mi-au insuflat-o de mic copil. Vă răspund simplu și să nu vă surprindă când m-am lămurit definitiv cu acest lucru. Momentul a fost atunci când am finalizat studiile teologice. Mă iertați, dar nu se pot da explicații clarificatoare într-un singur interviu.

Știu acest lucru și, tocmai pentru că știu, din drag pentru cititorii noștri vă rog să-mi garantați, cu ama-

bilitatea care vă caracterizează, continuitatea acestui dialog.

► Cu plăcere.

Vă mulțumesc, și acum, să ne întoarcem la începuturi. Vorbiți-mi despre primii ani de școală, despre părinți, despre bunici și străbunici, despre dascălii dumneavoastră.

► Părinții mei trăiesc și acum în satul în care m-am născut. Strămoșii mei au trăit pe Valea Arieșului de prin anii 1600 conform evidențelor imperiale. Primele clase le-am urmat în satul natal Valea Lupșii din comuna Lupșa, județul Alba, după care am absolvit un liceu industrial în anul 1982 în județul Cluj o clasă specială de matematică-fizică. Am avut șansa să întâlnesc profesori de o înaltă ținută morală și profesională, nu pot să-l uit pe profesorul de matematică din liceu, Aron Bodea, om deosebit.

Domnule director general, având înregistrată promisiunea dumneavoastră de a asigura continuitate acestui interviu, din respect pentru agenda dumneavoastră de lucru, vă cer permisiunea de a opri această primă parte a conversației noastre, nu înainte de a vă adresa o întrebare legată de activitatea dumneavoastră cotidiană, căreia îi dăruieți atât de mult timp.

► Vă ascult.

Domnule director general, abonamentul pensionarilor trebuie validat anual sau lunar?

► Realitatea este următoarea: pensionarul încărcă abonamentul o dată pe an fără să fie chemat la birou. Omul trebuie să încarce o dată pe an cardul. Dacă omul nu circulă în ianuarie și începe din februarie să zicem sau martie atunci când se urcă în autobuz sau tramvai și își validează cardul, atunci cardul se poate încărca automat. Există această posibilitate ca acest card să se încarce automat. Validatorul are capacitatea de a face acest lucru, când se activează cardul în mod automat, prin noul sistem, dar omul trebuie informat despre acest lucru.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR NOȘTRI

Societatea Metropolitană de Transport Timișoara, urmărește în condițiile legii prin strategiile adoptate, următoarele:

- dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciilor de transport public de persoane în concordanță cu programele de dezvoltare economico-socială a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și a infrastructurii aferente acestora;

- satisfacerea în condiții optime a nevoilor populației, precum și ale instituțiilor publice și agenților economici de pe raza administrativ-teritorială a unităților administrativ-teritoriale membre pe care le deservește prin serviciile de transport;

- gestionarea serviciilor de transport public local de persoane pe criterii de competitivitate și eficiență managerială;

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor

prin promovarea calității și eficienței transportului public local de persoane;

- asigurarea capacității suficiente de transport pe rute aglomerate;

- promovarea reabilitării infrastructurii aferente serviciilor de transport public local de persoane;

- acordarea de facilități unor categorii de persoane, defavorizate din punct de vedere social.

UN MARE POET PE NEDREPT UITAT...

Don Nichifor Crainic (n. Ion Dobre, 22 decembrie 1889, Bulbucata, județul Vlașca - d. 20 august 1972, Mogoșoaia lângă București) a fost un teolog român, scriitor, poet, ziarist, politician, editor, filosof, creator al curentului gândirist și profesor universitar la Seminarul Teologic din București și Facultatea de Teologie din Chișinău. Pe plan politic s-a plasat la extrema dreaptă a spectrului politic și a fost adeptul tendințelor tradiționaliste religioase, susținând că România trebuie să rămână credincioasă moștenirii spirituale creștin-ortodoxe.

De profundis

Străbunii mei din vremuri legendare,
Al vostru suflet de umili țărani
A dormitat sub secolii tirani
Ca sub un greu de lespezi funerare.

Dar din adâncul miilor de ani,
Tot ce-a mocni în voi - frumos și mare -
Irumpe-n mine ca o-nvăltoare
Spre ceru-ncins în zboruri de vultani,

În sânge mi-arde dorul vostru scris;
Urați, prin mine, către biruință,
Și-așa, cum ale voastre toate mi-s,
Vă răzbunați, că-n tânăra-mi ființă
A pâlpâit lumina unui vis
Și s-a zbatut suprema năzuință.

ESTE BINE SĂ ȘTIȚI...

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară, Societatea Metropolitană de Transport Timișoara (SMTT) - în calitate de autoritate locală de transport public, în baza mandatului primit de la membrii săi, a notificat miercuri, 05.05.2021, operatorul de transport STPT cu privire la deschiderea punctelor de distribuție a titlurilor de călătorie - situate pe malul Canalului Bega - dar și cu privire la curățarea și igienizarea punctelor sanitare, respectiv a spațiilor adiacente stațiilor de așteptare.

Pentru conformarea față de dispozițiile notificării s-a acordat termen operatorului de transport STPT până la data de 01.06.2021.

Din cauza unor lucrări de infrastructură

Traseul liniei de tramvai 7 va fi modificat astfel:

Dâmbovița - Ana Ipătescu - Drubeta - Piața Bălcescu - Piața Maria - Piața Mocioni - Dâmbovița, pe un sens de circulație, respectiv Dâmbovița - Piața Mocioni - Piața Maria - Piața Bălcescu - Drubeta - Ana Ipătescu - Dâmbovița, pe celălalt sens de circulație, cu opriri în fiecare stație de pe traseu.

Începând cu data de 05.05.2021

În zilele lucrătoare vor circula câte trei tramvale pe un sens de circulație și trei tramvale pe celălalt sens de circulație, iar în zilele nelucrătoare câte două tramvale pe un sens de circulație și două tramvale pe celălalt sens de circulație.

PAGINĂ REALIZATĂ DE MIHAELA ASTRENIE

Foaia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Împreună cu domnul primar Golubov, facem și vom face treabă bună!

Cosmin CHIRA - Viceprimar al comunei Remetea Mare

Pornind spre întâlnirea cu domnul viceprimar al uneia din cele mai frumoase comune, mă uit, din goana mașinii, prin curțile gospodariilor acestei localități, curți îngrijite, cu mici livezi în care, din coroana prunilor se desprind fulgii mari ai florilor de parca ar ninge de pe podișuri de argint intrate într-o fărâmare cosmică.

Ninge cu flori de prun, atâtea flori, atâta lege albă și atâta imaginație bucolică în glasul vântului încât mă fac să cred că pe o vreme ca asta pământul se rotește prin spații lunecând pe lingouri de primăvară.

Domnule viceprimar, haideți să începem dialogul de azi, ținând seama de faptul că ați practicat cu pasiune, în prima parte a tinereții, fotbalul, cu întrebarea cine este fotbalistul pe care îl urmăriți cu plăcere?

► Cristian Ronaldo. Un jucător complet, susținut de o mare ambiție.

Cu ambiție ați intrat și dumneavoastră în viața politică?

► Eu, în viața politică, am intrat cu puțin timp înainte de alegerile locale, mai exact cu două luni înainte

de alegeri și am decis acest lucru mai mult la insistențele unor oameni minunați care se află azi în echipa mea, decât din ambiție. Și am fost destul de reținut în a accepta, dovadă că am refuzat de 5-6 ori oferta.

Aflându-vă azi în staful administrației locale, cum vedeți colaborarea cu domnul primar?

► Pe domnul primar îl consider un om de omenie, astfel că relația nu poate fi decât foarte bună. Împreună cu domnul primar Golubov, facem și vom face treabă bună, cu atât mai mult cu cât dânsul mă lasă să mă implic în munca administrativă și ne dorim amândoi să avem realizări frumoase în acest mandat.

Cum ați găsit comuna privită prin prisma viceprimarului?

► Așa cum o știam ca locuitor, adică o comună aflată în plin proces de dezvoltare. Sigur că la această dezvoltare contribuie și apropierea noastră de orașul Timișoara, de autostradă, de aeroport și toate acestea fac și vor face ca în următorii ani comuna noastră să fie tot mai dorită de cei care vor vrea să-și facă aici o gospodărie. Și când spun asta am în vedere și investitorii care se vor alătura celor pe care îi avem azi.

Mai sunt lucruri de făcut în comună?

► Întodeauna vor fi lucruri de făcut, cu atât mai mult cu cât ne dorim această evoluție să fie benefică localităților noastre. Astfel că lucrările de introducere a apei și a canalizării se află printre prioritățile acestei perioade. Tot în această perioadă dorim să demarăm proiectul Grădiniței cu program prelungit, apoi să definitivăm proiectul privind sediul nou al primăriei și, cu precădere ne dorim să atragem, în tot acest timp, cât mai multe fonduri europene.

Aveți și firmele necesare?

► Da, am contactat câteva firme.

Domnule viceprimar, cum vedeți, ca om tânăr, diferența între școala online și cea tradițională?

► Nu există termen de comparație și asta o știu de la părinții elevilor, care sunt nemulțumiți de acest sistem educațional online. Cel clasic, sistemul tradițional, fiind mult mai productiv.

Oamenii spun că de la venirea domnului Ilie Golubov, s-a schimbat vizibil aspectul localității Ianova, este adevărat?

► Desigur, eu îmi amintesc că atunci când, împreună cu soția am construit casa în care locuim, în Ianova, pe strada mea nu aveam curent, nu aveam asfalt, nu aveam apă de la rețea, nu aveam gaz, și azi, toate cele amintite ca fiind absente, există. Inclusiv gazul.

POȘTA REDACȚIEI

AMENZILE DE CIRCULAȚIE

Domnul Mihai Azoitei, din comuna Remetea Mare, ne întreabă dacă amenzile de circulație vor putea fi contestate în județul de domiciliu al șoferului?

Domnule Azoitei, amenzile de circulație nu vor putea fi contestate în județul de domiciliu al șoferului, ci la judecătoria în a cărei rază de competență a fost constatată fapta.

Propunerea potrivit căreia șoferii ar fi putut contesta amenda de circulație la judecătoria din localitate fusese adoptată tacit de Senat în 2019, însă nu a trecut de votul decisiv din Parlament.

În esență, Propunerea legislativă pentru modificarea art. 118 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice și al art. 32 alin. (1) din Ordonanța nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor vizează schimbarea modului în care șoferii sancționați în alt județ decât cel de domiciliu pot să conteste sancțiunile primite.

Mai exact, documentul prevedea ca șoferii care locuiesc în România să poată contesta amenda primită pentru încălcarea regulilor de circulație, chiar și suspendarea permisului de conducere, la judecătoria de care aparțin. Contestarea procesului-verbal de contravenție s-ar fi făcut în aceeași perioadă ca în prezent, respectiv în cel mult 15 zile de la data în care șoferul află de sancțiune.

„Împotriva procesului verbal de constatare a contravențiilor se poate depune plângere, în termen de 15 zile de la comunicare, la judecătoria în a cărei rază de competență își are domiciliul sau sediul, după caz, contravenientul, dacă acesta este pe teritoriul României”, se precizează în document.

În momentul de față, cei ce vor să conteste o amendă primită pentru încălcarea legislației rutiere trebuie să se adreseze judecătoriei în a cărei rază de competență a fost constatată fapta.

Rubrica școlii

DACĂ NU E CARANTINĂ, ATUNCI E ȘCOALĂ ÎN FORMAT FIZIC

CNSU a adoptat Hotărârea numărul 25, potrivit căreia Ministerul Sănătății și Ministerul Educației sunt abilitate să emită un ordin comun de ministru pentru reluarea anului școlar în condiții de siguranță, cu respectarea următoarelor prevederi:

a) permiterea participării zilnice cu prezență fizică la cursuri, a elevilor cu cerințe educaționale speciale, indiferent de clasă, în toate unitățile de învățământ care funcționează în localități în care nu este instituită măsura carantinei zonale, sub condiția respectării stricte a normelor de prevenire a răspândirii virusului SARS-CoV-2;

b) permiterea participării zilnice cu prezență fizică la cursuri a întregului efectiv al claselor a VIII-a și a XII-a, a XIII-a, și a celor din anii terminali din învățământul profesional și postliceal, în toate unitățile de învățământ care funcționează în localități în care nu este instituită măsura carantinei zonale, sub condiția respectării stricte a normelor de prevenire a răspândirii virusului SARS-CoV-2;

c) permiterea organizării orelor remediale, cu prezență fizică, în toate unitățile de învățământ care funcționează în localități în care nu este instituită măsura carantinei zonale, sub condiția respectării stricte a normelor de prevenire a răspândirii virusului SARS-CoV-2.

Elevii din anii terminali se întorc la școală în format fizic, din 10 mai, dacă nu e carantină.

În ceea ce îi privește pe elevii celorlalte clase, ei se vor întoarce la școală începând cu data de 5 mai, potrivit scenariilor cunoscute - verde, galben și roșu, în funcție de rata de infectare.

Nu-mi mai scrie, mamă

NICOLAE LABIȘ

Nu-mi mai scrie, mamă, vorbe de alea,
Nu mi te mai plânge,
Și pe mine frigul toamnei, prin suman,
Sufletul mi-l strânge...

Poate m-aș întoarce să muncesc în sat
Cine nu îndură?

Dar prea mult în suflet tata mi-a turnat

Dor de-nvățătură...

De la muncă aspră, pe cât poți să cruți

Soru-mea Marie,

Mai dă-i timp de carte și de joc.

De nu-ți ia mult timp, mai scrie...

Nicolae Labiș (n. 2 decembrie 1935, Poiana Mărului, comuna Mălini, județul Baia, în prezent județul Suceava - d. 22 decembrie 1956, București) a fost un poet român. Criticul Eugen Simion l-a supranumit „buzduganul unei generații”.

VĂ VINE SĂ CREDEȚI?

BOGĂȚIA MINȚII NU SE PIERDE NICIODATĂ

Considerat a fi una dintre cele mai strălucite personalități ale vremii noastre, Roger Penrose a bulversat lumea științifică încă din 1989, dovedind că

atunci când oamenii intră în starea de moarte clinică, deși microtubulii își pierd starea cuantică, informația conținută în aceștia nu se pierde, deoarece nu poate fi distrusă, ci se disipează în Univers. Dacă un pacient este resuscitat, subliniază Roger Penrose, informația cuantică se întoarce și pacientul mărturisește că a avut o experiență aproape de moarte.

PAGINĂ REALIZATĂ DE CĂTĂLIN ȘTEFU

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Când vine vorba de fonduri, nimeni nu bate la ușa primăriei să te întrebe: „Voi vreți bani pentru comună?”

Părăsind solemnitatea munților din Țara Gugulănilor, de unde m-am întors de la casa bunicilor, când am ajuns în comuna Coșteiu era o zi frumoasă, frumoasă, cum spune bunicul, ca ziua când primești arvună pentru un cal pe care n-ai vrea să-l vinzi, dar de care vrei să scapi. Am zăbovit, în drumul meu spre sediul

administrației, privind la o casă în livada căreia, un bărbat și o femeie reclădeau un stog de fân. Femeia ședea în centru căpiței cu cizme de cauciuc în picioare. Primea palele de fân azvârlite cu furca de bărbat-su și le așeza, braț cu braț, într-o ordine aproape desăvârșită circular și soarele o scâldea în plin.

Domnule primar, Hristos a înviat!

▶ Adevărat a înviat!

Domnule primar, cum ați trecut prin zilele de sărbătoare prilejuite de învierea Mântuitorului?

▶ Ca toată lumea, acasă cu cei dragi și la Sfânta Biserică.

Mereu aproape de oameni și de Biserică!

▶ Domnișoară Roxana, este atât de necesară și

de obligatorie participarea la Sfânta Liturghie, mai mult decât sunt necesare lumina și aerul. Dumnezeu, spunea Părintele Papacioc, ține pământul mai mult pentru Sfânta Liturghie care se săvârșește prin el.

Vă aflați, fiind și cântăreț în strană, multă bucurie sub boltirea Bisericii.

▶ Foarte multă bucurie și foarte multă liniște sufletească.

Dar o altă condiție a fericirii care ar fi?

▶ Munca, munca plăcută și liberă, apoi munca fizică, care dă poftă de mâncare și face somnul profund și întăritor. Dar acum au apărut tot felul de teribilistii care, după cum vedem, lasă toate valențele muncii în seama altora.

Dacă tot vorbim de muncă, pot să vă aflu o dorință de gradul zero, ca să spun astfel, privind activitatea dumneavoastră administrativă?

▶ Dorința mea, așa cum am mai spus, este de a aduce în toate localitățile comunei noastre rețeaua de gaz. Tot astfel stau lucrurile și cu bazinul de înot dorit de toți tinerii comunei și nu numai de ei.

Domnule primar, vă confrunțați cu multă birocrație în efortul dumneavoastră de atragere a fondurilor necesare dezvoltării comunei dumneavoastră?

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

▶ Domnișoară Roxana, atunci când vine vorba de fonduri, e bine să știe, să cunoască cititorii dialogului nostru că, repet, atunci când vine vorba de fonduri nimeni nu bate la ușa primăriei să te întrebe: „Voi vreți bani pentru comună?”. Trebuie să te zbați și să bați la tot felul de uși. Altfel, cum spune românul, „rămâi de căruță”.

Dar, dincolo de greutățile bine știute în atragerea de fonduri, totuși comuna dumneavoastră se bucură de facilități pe care și în orașe le întâlnești destul de greu.

▶ Da, dincolo de aceste supărări, așteptări și amănări în procesul atragerii de fonduri, noi, avem azi în comuna Coșteiu: fibră optică, gaz, asfalt, canalizare, utilități urbane...

Domnule primar, vor reveni, în acest an, activitățile cultural-artistice de tip «Zilele comunei», sau «Rugile»?

▶ Noi și anul care a trecut am avut pregătite fondurile necesare pentru aceste manifestări, dar din cauza restricțiilor impuse de pandemie, am redirecționat aceste fonduri către școală, către acei copii care aveau nevoie de tablete pentru a își putea continua în condiții bune anul de studiu. Acum, asemeni tuturor, așteptăm deciziile.

Rubrica medicului de familie

DUȘMANUL covidului

O doză mică de aspirină este suficientă pentru a reduce rata de mortalitate printre pacienții cu forme severe de COVID-19. Mai mult, administrată din timp, aceeași doză mică ține bolnavii departe de secțiile de terapie intensivă, dar și de ventilatoare.

„Când am aflat despre legătura dintre cheagurile de sânge și COVID-19, ne-am dat seama că aspirina, utilizată pentru prevenirea accidentelor vasculare cerebrale și a atacurilor de cord, poate fi importantă pentru pacienții cu COVID-19. Studiul nostru demonstrează că există o legătură

clară între o doză mică de aspirină și reducerea severitatea COVID-19, precum și a deceselor”, a declarat cercetătorul Jonathan Chow, într-un comunicat postat pe site-ul Universității.

Studiul a fost realizat din martie până în iulie 2020 pe 400 de pacienți din spitale din Statele Unite. Luând în considerare diverși factori demografici și comorbidități, consumul de aspirină a fost asociat cu o scădere a riscului de ventilație artificială (a scăzut cu 44%), spitalizare în terapie intensivă (s-a redus cu 43%) și mortalitate în spital (a scăzut cu 47%).

VĂ VINE SĂ CREDEȚI?

OBIGATORIE CHIAR DACĂ NU NE FOLOSEȘTE

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a decis că atâta timp cât o mașină nefuncțională nu a fost retrasă din circulație, proprietarul acesteia trebuie să dețină o asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (RCA) pentru ea, potrivit unei decizii de joi a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE).

Potrivit deciziei Curții de Justiție a Uniunii Europene, „încheierea unui contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto este obligatorie atunci când vehiculul în cauză este înmatriculat într-un stat membru și nu a fost retras în mod legal din circulație”.

Cu alte cuvinte, obligația de a încheia o poliță RCA nu dispăre „pentru simplul motiv că, la un moment dat, un vehicul înmatriculat nu este apt să

circule din cauza stării sale tehnice”.

Decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene vizează un litigiu din Polonia, în care o colectivitate locală a devenit proprietar, în baza unei decizii de confiscare, al unei mașini nefuncționale, casată și radiată ulterior. Totuși, Fondul de Garantare a Asigurărilor din Polonia a amendat entitatea cu aproape 1.000 de euro pentru neîncheierea unei polițe RCA pe toată perioada în care a fost proprietar, chiar dacă mașina era pe butuci.

Deciziile date de CJUE sunt obligatorii pentru toate instanțele din Uniunea Europeană care se confruntă cu cazuri asemănătoare, dar autoritățile trebuie, de asemenea, să țină cont de ele, în vederea ajustării legislației interne.

Rubrica elevilor

VĂ RECOMANDĂM SĂ CITIȚI...

Dragi elevi ai comunei Coșteiu, bestsellerul, pe care vă recomandăm să-l citiți în această lună, „Noi, copiii din Bahnhof Zoo”, a stat la baza serialului omonim coprodus de Amazon Prime.

„Fiecare carte bună, este de părere Gabriel Liiceanu, intră în lume ajutată de propria ei oportunitate. Stârmește interesul, devine actuală, pentru că mesajul ei cade pe o așteptare și o nevoie. Ne-am globalizat, ca țară, nu numai la nivelul schimbului de soluții, produse și idei, ci, se pare, și la nivelul căutării fericirii prin recursul la droguri. Cât de importantă devine atunci o carte-mărturie cum este cea a Christianei F. pentru adolescenții care nu știu cu ce preț al vieții urmează să plătească cel mai costisitor extaz de pe lume!”

Din albumul primăriei

Să dea bunul Dumnezeu, spunea domnul primar Petru Carebia, ca privind cineva, peste nu mulți ani această poză, să se întrebe: „Dare chiar am trăit o astfel de perioadă cumplită?” În imagine, primarul comunei în mijlocul celor care au asigurat dezinfecția în perioada pandemiei.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Sănandrei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Domnul primar Coman, a acordat o atenție constantă școlii din comuna noastră

Iosif MINNICH

Trecând de drumul Aradului pe cel ce duce spre comuna Sănandrei, călătorul nu poate să nu rețină ordinea și curățenia care domnește în această comună. Când eu am ajuns în dreptul administrației locale, ziua era frumoasă. Pe bolta cerului nu se zărea nici un nor. Un vânt ușor adia spre pustă de la miazănoapte, razele soarelui scăpărau în vârfulurile lucioase ale arborilor și în florile câmpului. În această parte a pustiului bănățene, în urmă cu două veacuri, se desfășurau oștile celui venit să elibereze Timișoara de sub semilună. Oștile ca o mare fără sfârșit. Aici, pâlcurile de oșteni se puteau desfășura în toată libertatea.

Domnule Iosif Minnich, aș dori să stau azi de vorbă mai mult cu profesorul Iosif Minnich, decât cu omul de administrație Iosif Minnich, se poate?

► Desigur, chiar cu plăcere accept această propunere, cu atât mai mult cu cât, după cum se știe, școala a rămas, profesional vorbind, marea mea iubire.

Păi, după o astfel de mărturisire de credință, vă

întreb, legat chiar de acest domeniu, cum vedeți situația școlii în această perioadă lungă, foarte lungă, de pandemie, de interdicții?

O văd cu speranță, cu speranța reîntâlnirii cu elevii la clasă, pentru că această formă de frecvență a școlii îmi pare cea mai eficientă pentru elevi.

A scăzut, în tot acest timp, calitatea învățământului românesc?

► Din păcate da, a scăzut dramatic și asta nu din vina elevilor sau a profesorilor.

Atunci din pricina cui, domnule profesor?

► În primul rând, din pricina absenteismului din clasă, una e să ai profesorul în față, și la rândul său profesorul pe elev în bancă și cu totul altceva pe ecranul telefonului.

Cum vedeți, ca om de administrație, comuna Sănandrei, în viitorii ani?

► În primul rând, vom avea, în continuare mult de lucru, mai sunt proiecte de derulat, altele de pregătit, de lucru este mereu la o comună, ca la o casă.

Dacă tot ați amintit de proiecte, care ar fi proiectul din acest an, care vă solicită atenția cu prioritate?

► Fără îndoială, finalizarea canalizării, care se află în lucru la Carani, în viitorul foarte apropiat și la Covaci...

Sănandreiul?

► Sănandreiul se află în faza de licitație și în faza de rezolvare a problemelor legate de licitație.

De câți ani lucrați cu domnul primar Claudiu Coman?

► De când este dânsul primar, eu trecând în acest timp prin demnitățile de consilier și viceprimar. Dar am avut relații la fel de bune și în perioada în care am fost directorul școlii din comună, dânsul fiind foarte receptiv la relațiile cu școala cu necesitățile elevilor. Pot să vă asigur, în acest sens că domnul primar Coman, a acordat o atenție constantă școlii din comuna noastră. În acest mod am reușit, pentru școală, să definitivăm multe proiecte comune.

Domnule profesor, de când ați ocupat funcția de viceprimar, ați avut timp să vă mai întâlniți cu foștii elevi?

► Domnișoară, am foști elevi care în cadrul administrației locale îmi sunt colegi, cum este cazul șefului biroului de urbanism, absolvent al Facultății de Construcții. Cu alții, este adevărat mă întâlnesc mai rar, dar orice reîntâlnire cu elevii mei mă umple de bucurie. Dar foarte mulți elevi au plecat din țară, unul din ei, fiind chiar băiatul meu cel mare.

Bijuteria lirică

Bucurați-vă

GRIGORE VIERU

Încă izvorăsc izvoare,
Drag chemându-ne pe nume
Bucurați-vă de viață,
Bucurați-vă de lume!

Încă rupe, ca de aur,
Struguri mâna cei robace.
Bucurați-vă de viață,
Bucurați-vă de pace.

Încă de cântări de mierlă
Codru-și leagănă lin creasta.
Bucurați-vă de viață,
Bucurați-vă de-aceasta!

Încă nu sorbim, ah, Doamne,
Aer cumpărat în rate.
Bucurați-vă de viață,
Bucurați-vă de toate!

Grigore Vieru (n. 14 februarie 1935, Pererita, fostul județ Hotin, România, azi Republica Moldova - d. 18 ianuarie 2009, Chișinău) a fost un poet român basarabean. În 1993 a fost ales membru corespondent al Academiei Române.

Grigore Vieru s-a născut în familia de plugari români a lui Pavel și Eudochia Vieru, născută Didic. A absolvit școala de șapte clase din satul natal, în anul 1950, după care urmează școala medie din orașul Lipcani pe care o termină în 1953.

În anul 1957 debutează editorial (fiind student) cu o plachetă de versuri pentru copii, Alarma, apreciată de critica literară. În 1958 a absolvit Institutul Pedagogic Ion Creangă din Chișinău, facultatea Filologie și Istorie.

La 8 iunie 1960 se căsătorește cu Raisa, profesoară de română și latină, născută Nacu

În 1993 a fost ales membru corespondent al Academiei Române.

Dacă visul unora a fost ori este să ajungă în Cosmos, eu viața întregă am visat să trec Prutul, spunea adeseori poetul.

Rubrica școlii

Elevii NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Elevul Ovidiu Blaj, din comuna Sănandrei, ne întreabă cum este corect: „Vorbește întruna” sau „Vorbește într-una”?

Dragă Ovidiu, din categoria greșelilor de scriere frecvente fac parte și cele comise din cauza asemănării grafice dintre cuvinte care au de cele mai multe ori valori gramaticale diferite.

Când scriem „bineînțeles” și când „bine înțeles”? Atunci când „bineînțeles” are înțelesul de „firește” se scrie împreună, de exemplu: „Bineînțeles că știu” - valoare de adverb, iar atunci când are sensul de sine stătător, adică „un lucru bine înțeles” (adjectiv și adverb) se scrie separat.

O confuzie de scriere este posibil să se facă și între construcțiile „dinafară” și „din afară”. Atunci când termenul „dinafară” are sensul de „pe de rost” se scrie împreună. Exemplu: „Învăță tot pe dinafară”. În cuvinte separate apare atunci când poate fi raportat la „înăuntru”. Exemplu: „Din afară totul părea în ordine”.

„Demult”, când are sensul de „odinioară”, „când-

va”, se scrie împreună. Exemplu: „Demult, pe munte existau flori de colț”, iar atunci când e vorba de un anumit interval de timp, termenii se scriu separați.

Exemplu: „De mult timp nu ne-am întâlnit. O situație similară este și în cazul termenului altădată, scris împreună are sensul de „odinioară, cândva” și separat când e vorba de „o altă dată” când ai programat ceva.

„Deloc” se scrie împreună când are sensul de „nicidcum”. De exemplu: „Nu se descurcă deloc”, și în cuvinte separate când înseamnă „originar”. Exemplu: „Este de loc din Timișoara”.

Greșeli frecvente se produc și în cazul scrierii adverbelor „deoparte” și „întruna”. „Deoparte”, când are înțelesul de „izolat” se scrie legat. Exemplu: „Stă deoparte și nu vrea să danseze”, iar atunci când este în opoziție cu „altă parte”, apare în cuvinte separate. Exemplu: „Pe de o parte mă bucur, pe de alta mă întristez”.

„Întruna”, când apare cu sensul de „fără întrerupere, neîncetat”, se scrie împreună, iar în contexte de tipul „Într-una din zile a plecat” (prepoziție și pronume nehotărât) se scrie cu cratimă, cuvintele având valori morfologice diferite.

Prin urmare, în exemplul din întrebare, prima variantă este scrisă corect.

NE-AM ÎNTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

ÎNCEP RECRUTĂRILE, VĂ INTERESEZĂ?

În Armata română încep recrutările. Legea nr. 115/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 270/2015, prin care au fost armonizate unele aspecte în vederea creșterii atractivității serviciului militar în calitate de rezervist voluntar, a intrat în vigoare din această lună.

Principalele modificări incluse în această lege sunt cele referitoare la:

- creșterea cuantumului remunerației acordate în perioada în care rezerviștii voluntari nu participă la instruire sau la misiuni, de la 10% la 30 % din solda de funcție, la care se adaugă solda gradului deținut;

- eliminarea obligativității restituirii cheltuielilor aferente pentru recrutarea și selecția rezerviștilor voluntari în situația nesemnării/nefinalizării contractului;

- eliminarea obligativității înștiințării unității cu care a încheiat contract cu privire la părăsirea localității pentru o perioadă mai mare de 48 ore;

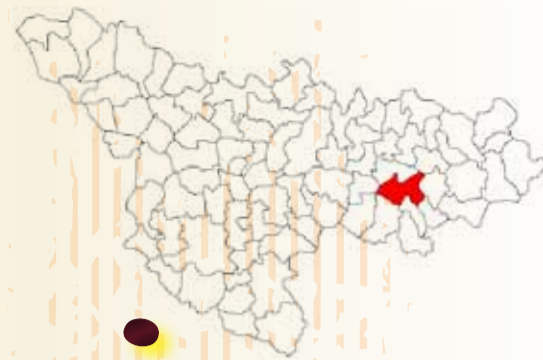
- introducerea obligativității angajatorului de a menține raporturile de muncă sau de servicii ale persoanelor care au semnat angajament/contract pentru îndeplinirea serviciului militar în calitate de rezervist voluntar.

Pentru anul 2021, vor fi disponibile 775 de locuri de rezerviști voluntari (maiștri militari, subofițeri, gradați și soldați).

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia F de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

AMINTIRILE UNUI LUĞOJEAN

UN TÂNĂR IZGONIT DE MAMA LUI

Nicolae BREBAN

Mulți vor ridica din umeri la această apreciere, dar voi adăuga imediat – Păunescu, poet interesant, promițător, dar care, ce ciudat a ucis și „și-a ucis” marea speranță ce viețuia, ce „ticăia” în ființa sa imponderabilă. Zaharia Stancu, șeful de mare autoritate al Uniunii Scriitorilor, apărându-l odată pe Păunescu în fața lui Ceaușescu, a strigat: „Nu-l ucideți pe Victor Hugo tânăr!”

Pe Adrian Păunescu l-am cunoscut în următoarea împrejurare: într-o după-amiază am primit un telefon de la o prea frumoasă și cam petrecăreață tânără poetă, pe numele ei Vera Lungu, originară din Banat și care în anii aceia, șaiszeci, se amesteca frecvent printre tinerii

sculptori, jurnaliști, scriitori, pictori, compozitori, noi toți formam într-un timp în care parcă se întrezărea o înmuiere cât de cât a durtății staliniste, o magmă lunecoasă și veselă, plină de speranță și în același timp eram nepăsători față de propria noastră viață, purtând toate semnele unei tinereți joviale, vitale, dar și cu semne de falsă bătrânețe în același timp, deoarece peste noi și peste pământul pe care ne născuserăm adăstau încă nori negri, extrem de ciudați de imprevizibili. Dânsa locuia pe strada Spiru Haret și mă anunța amuzată că în boxa din pivniță care-i aparținea, peste niște lemne, așezat pe un schelet de fier al unui fel de pat de spital, se afla un tânăr izgonit de mama lui. Aveam cumva o pătură la îndemână să i-o aduc?

Sigur că da, am luat o pătură, cu dungi verzi, țin minte și, într-adevăr, în boxa de la subsol a Verei am dat peste un tinerel voinic, de vreo optsprezece ani, cu un zâmbet larg și sfios în același timp, elev

în clasa a XI-a, dacă nu mă înșel, sau... proaspăt absolvent! Mi-a plăcut atât de mult insul, încât, cum eram aproape, l-am luat cu mine într-o plimbare în Cișmigiu, unde, după ce l-am lăsat să-mi recite câteva din poeziile proprii, de care mi se părea că era prea încântat, după câteva întrebări scurte, încercând să-i aflu preferințele din poezii noștri dintre războaie, l-am snobat recitându-i din Baudelaire, cu o anume insistență. Nu-l știa, dar a prins destul de repede profilul de „dandy” sau de „maudit” sub care trecea atunci, la noi, dar și în Franța, ciudatul mare maestru al modernismului european, neînțeleș de magistrul Sainte-Beuve și al cărui editor a trebuit, în 1857, să plătească o amendă usturătoare pentru a fi scos pe piață volumul care a trecut ca un cutremur de scară ridicată pe piața continentului – „Les fleurs du mal”.

La scurtă vreme, poate într-o prea scurtă vreme, tinerelul, Adrian, ne-a fermecat pe rând...

DIN LADA CU ZESTRE A POEZIEI ROMÂNEȘTI

Hristos ciocnește ouă roșii

ADRIAN PĂUNESCU

Din jalea fără de hotar,
Din pietrele în groapă sparte,
Dintr-o Golgotă de calvar,
Dintr-o ofensă de coșmar,
A înviat, călcând pre moarte.

Hristos nu poate fi Hristos
De nu îl dor în viață toate,
Îi intră cuiele în os,
Durerile peri albi i-au scos,
Nici să vorbească nu mai poate.

El simte în rărunchi, mereu,
Toată povara ce o duce,

Îi este fu lui Dumnezeu,
Dar e și om și poartă greu
Acest calvar și-această cruce.

De peste moarte și păcat
Se-aud cuvintele celeste:
„Eu sunt Hristos ce-a înviat,
Adevărat am înviat,
Vestind că Învierea este!”

Tresare mugur din sicriu,
Se scoală din mormânt strămoșii,
Pe un pământ deplin și viu,
Cu ce-i ce-l știu și nu îl știu,
Hristos ciocnește ouă roșii.

Ieșiți la geamuri și la porți
Și bucurați-vă de toate,
Hristos a înviat din morți
Și în lumina sfintei sorți
Ciocnește ouă-ncondeiate!

Nimic n-a fost până acum
Așa profund, pe nicăierea,
L-au răstignit la cap de drum
Și L-au și umilit postum
Și-a fost și moarte Învierea.

Adrian Păunescu (n. 20 iulie 1943, Copăceni, județul Bălți, România, astăzi în Republica Moldova — d. 5 noiembrie 2010, București) a fost un autor, critic literar, eseist, director de reviste, poet, publicist, textier, scriitor și traducător.

LA FEL CA TOȚI ROMÂNII

Începând din ziua de 7 mai, lugojenii se pot vaccina, la fel ca toți românii, la oricare centru de vaccinare de pe teritoriul țării, fără programare în prealabil, doar cu buletinul. Măsura vine după ce autoritățile au testat cu succes această variantă de mai multe ori, observând o mai mare deschidere spre imunizare din partea populației.

Prioritate vor avea persoanele de peste 60 de ani. Începând cu data de 7 mai, doritorii pot merge doar cu buletinul în orice centru de vaccinare, iar în limita locurilor disponibile, vor fi imunizați.

ANUNȚ IMPORTANT!

Primăria Municipiului Lugoj informează cetățenii că în conformitate cu Legea nr. 62/2018, proprietarii sau deținătorii de terenuri, administratorii drumurilor publice, căilor ferate, cursurilor de apă, lacurilor, sistemelor de irigații și ai bazinelor piscicole au obligația să desfășoare lucrări de prevenire, combatere și distrugere a buruienii ambrozia, pentru evitarea instalării și răspândirii ei pe terenurile intravilane sau extravilane, iar în cazul prezenței acesteia, pentru eliminarea ei.

În scopul distrugerii și a prevenirii răspândirii ambroziei, se impune desfășurarea periodică a unor lucrări de întreținere a terenurilor prin cosire, smulgere, erbicidare sau alte lucrări și metode specifice. Aceste măsuri trebuie efectuate în perioada cuprinsă între răsărirea acestei plante și apariția primelor inflorescențe, respectiv cel târziu până la data de 30 iunie a fiecărui an.

Având în vedere HG 707/2018, art. 2 și 3, în perioada următoare, începând cu data de 7 mai 2021, angajații ai Primăriei Municipiului Lugoj, având atribuții în acest domeniu, vor face verificări pentru identificarea terenurilor infestate cu buruiana ambrozia.

Nerespectarea prevederilor obligațiilor legale privind combaterea ambroziei constituie contravenție și se sancționează cu avertisment. Nerespectarea prevederilor din avertisment se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 5.000 lei pentru persoanele fizice și cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei pentru persoanele juridice.

O NOUĂ BAZĂ SPORTIVĂ LA LUĞOJ

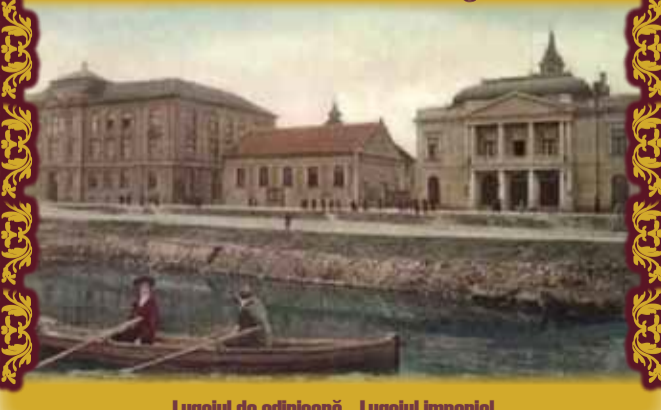
Municipalitatea lugojeană intenționează să construiască o nouă bază sportivă cu terenuri de fotbal, baschet și handbal. Investiția va fi realizată prin Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A., care a primit pe bază de protocol un teren situat în municipiul Lugoj, în suprafață de 76.138 mp, în vederea și pe perioada realizării obiectivului de investiții „Construire bază sportivă TIP1, Splaiul Morilor, nr. 12, municipiul Lugoj, județul Timiș”.

Proiectul prevede construirea unei baze sportive, care include: teren de fotbal, de 105 metri/68 metri, cu noaptea și tribune pentru 500 de spectatori, teren sport mic, de 20 metri/40 metri pentru minifotbal, handbal, baschet, clădire pentru vestiare și administrativă, parcare pentru autovehicule și autocar.

Autoritățile locale vor asigura racordurile la utilități (electrică, apă, canal, gaz sau alt tip de combustibil utilizat etc). Totodată, trebuie să mențină destinația obiectivului și să îl întrețină pe o perioadă de minimum 15 ani.

Din albumul orașului

Lugojul de odinioară... Lugojul Imperial

PAĞINĂ REALIZATĂ DE CĂTĂLIN ȘTEFU

Foaiia F de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

era o zi de mai, zi înso-rită, cu florile pomilor fructiferi plutind deasupra livezilor, cu pădurile de brad din jur cuprinse parcă de o frenezie a clorofilei: își schimbau vizibil culoarea din albastru într-un verde crud, proaspăt, de primăvară. O zi în care să-l tot ascuți pe captivantul povestitor al locurilor natale, primarul Ion Micureșcu, depănând amintiri despre oamenii și despre locurile de basm ale bătanilor.

Domnule primar, ce amintire legată de țaranul bătan, vă vine acum în minte?

► Dragă, un consătean de-al meu, Vasile Ișvănescu, alintat de oamenii locului Văsălică Ișvănescu, a făcut armata, în perioada austro-ungară la „călărași cu schimbul” și acolo la revista de front, generalul îi întreabă, luându-i din zece în zece, ce meserie au. Și aproape toți au răspuns la fel: căruțaș și lăcătuș. Ei bine, când vine și rândul lui Văsălică Ișvănescu al nostru, el, la întrebarea ofițerului „ce meserie ai?”, răspunse cu nedisimulată mândrie: „Paure!”, adică „țaran”. Și atunci, generalul, arătându-l pe Văsălică însoțitorilor săi le spuse: „Ăstui-a, să-i dați două concedii că el asigură pâinea imperiului!”. Ce înțelegem de aici?

M-ați făcut curioasă.

► Păi, înțelegem, domnișoară, că unui țaran nu-i sunt de ajuns două săptămâni pentru a strânge pâinea de pe câmp.

Domnule primar, aveți un adevărat cult pentru țaranul roman, iar pentru cel bătan cu precădere, pe

care vă face plăcere să-l numiți așa cum este el cunoscut, cu făloșenie, în Banat: «paure».

► Ia ascultă domnișoară profesor:

„Tot mai des pă la orașe
Mă apasă în timpane,
Vorba unui nima-n lume
«Ia ascultă, măi, țarane!»

S-or făcut pă la orașe
Fel de feluri de căfane
Merg să beau și eu un Cola...
«Bea cu paiul, bă, țarane!»

Cătă sară, lângă casă,
Bate unul în betoane
Îndrăznesc și-i spun să gate,
«Schimbă placa, bă, țarane!»

Pă la gară trece unul
Are patru geamantane
Dau să trec, și el îmi spune:
«Nu pe-acea, bă, țarane!»

De-ai-a tare supărat
Și m-apasă în timpane
Vorba asta tare proastă:
«Bă, țarane, bă, țarane...»”

Domnule primar, pământul satului dumneavoastră este arădean, dar spiritul?

► Bănățean! Ce mai încoace și-n colo... Noi, de pe malul stâng al Mureșului suntem numiți „bănățeni” și atunci îți spun cum îmi place mie să mă adresez consătenilor mei.

Bănățenii mei, sătenii mei!

Ion MICUREȘCU - Primar al comunei Bata

Cum?

► Întotdeauna îmi place să le spun: „Bănățenii mei, sătenii mei!”

Bănățenilor, domnule primar, nu le place să plece de acasă în alte părți, indiferent de ce avantaje li se oferă. Dumneavoastră?

► La fel și eu, domnișoară, eu cu excepția anilor de armată și a anilor din perioada universitară petrecută la Timișoara, eu nu am plecat niciodată din Bata mai mult de o săptămână.

Domnule primar, dacă tot ne-am învecinat azi cu ceasul vremurilor apuse și dacă tot vorbim de plecare, aș dori să aflu ce a determinat oamenii locului să părăsească acest pământ de vis?

► Da, este bună întrebarea, pentru că acest rău al plecării din vatra satului, care din fericire nu se mai întâmplă acum, are o poveste a sa.

Dacă povestea are și un sâmbure de adevăr, merită scrisă.

► Are domnișoară, are, vezi dumneata, cu zeci de ani în urmă, s-a dus vestea că în apropierea comunei noastre se va construi un mare, un foarte mare baraj. Această știre, cu fond real, a speriat oamenii, i-a pus pe gânduri, astfel că din motive ușor de înțeles, unii au luat drumurile care duceau spre marile orașe.

Și în final s-a început construcția aceluia baraj?

► În anii aceea, se afla la cârma județului Arad, un prim-secretar înțelept, Pavel Aron era numele lui și el a plecat la București, s-a întâlnit cu secretarul-general Nicolae Ceaușescu, și felul în care Pavel Aron a prezentat problema, l-a determinat pe fostul președinte al României, să renunțe la acel proiect. Dar din păcate, cei plecați nu s-au mai întors în sat.

Din Codul de ONOARE AL NEAMULUI MOCIONEȘTILOR

Deseori, atunci când oaspeți îi trec pragul biroului său de la primărie, sau vin pentru întâia oară la cunoscutul „Festival al Vânătorilor”, ori, bine primiți la Pensiunea „La bade Ioane” oaspeții sunt prezenți la diverse simpozioane pregătite magistral, domnul primar Ion Micureșcu este auzit vorbind cu sinceră admirație, despre glorioasa familie a Mocioneștilor. Oaspeții îl ascultă și dânsul, cu răbdare, răspunde întrebărilor lor și răspunsurile sale te fac să crezi că, pentru o clipă, edilul citește din istoria propriei familii.

Acum când de mai bine de un an, orice întâlnire de suflet este interzisă și amintirile încep să doară, m-am gândit să vă prezint „Codul onoarei” ce a aparținut și aparține încă, neamului din care vine nobila familie a Mocioneștilor așa cum l-am aflat de la regretata folcloristă, etnolog, scriitoare și om de muzeu Irina Nicolau.

La noi era rușine:

- să nu pupi mâna popii,
- să nu-ți respecti părinții,
- să-i spui soțului pe nume de față cu oameni străini,
- să înșeli în afaceri,
- să te vadă neamurile logodnicului înainte de căsătorie,
- să pronunțivorbe rușinoase,
- să treci peste cuvântul bătrânilor,
- să îl încalci pe al tău.

Era rușinos să te căsătorești cu cineva din alt neam și să primești de zestre o oglindă prea mare sau prea mică,

- să-ți bați nevasta,
- să neglijezi copiii,

- să nu ascuți de cuvântul bărbatului tău.

Era rușine să te vadă cineva gol,

- să cerșești,
- să nu muncești destul,
- să mănânci prea mult,
- să-ți taie dușmanul mustața,
- să-ți captureze părintele,
- să taie coada calului tău.

Era rușine să minți,

- să te cerți cu vecinii,
- să preacurvești,
- să dai semne de necumpătate când bei, când joci cărți sau când te îmbraci...

Dar mai presus de toate, era rușine să nu ai rușine.

„ORICE OM SĂNĂTOS POATE REZISTA FĂRĂ MÂNCARE DOUĂ ZILE - DAR NU ȘI FĂRĂ POEZIE”

CHARLES BAUDELAIRE

Adio mamei

*Dă-mi binecuvântarea-ți, sfântă, ca să pornesc cu Dumnezeu
Acolo unde legea cere și unde zboară dorul meu.
O, vin să te mai strâng, o dată, la pieptul meu cel iubitor...
Da, bună este providența, dar... mult e multul viitor.
Iar de e scris să mor, atuncia, să nu mă plângi, ci, cu mândrie,
Să-ți amintești de fiu-ți, care drept a pășit spre datorie,
Las' ca să plec și, zâmbitoare, cu drag mai caută la mine.
Rămâi cu bine, scumpă mamă, și iar să te găsesc cu bine!*

Ioan Nenițescu s-a născut în 11 aprilie 1854, la Galați și a murit în 23 februarie 1901, Buzău. A fost poet și membru corespondent al Academiei Române. Poezia de mai sus a fost scrisă în ziua de 18 august 1877, când a plecat la război.

Din albumul comunei

Comuna Bata la vreme de iarnă, dar să o vedeți primăvara!

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANA MARIA TAPANOV

Foaiia de Liebling

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Nu contează dacă e deasă sau rară împărtășirea, ci pregătirea cu care o primim

Ionuț MANIA

Venind spre una din cele mai îngrijite, administrativ vorbind, comune din vestul Țării, e vorba de comuna Liebling, îmi reamintesc, cu reală plăcere, sfatul primit de la domnul Ioan Munteanu, primarul comunei: „Domnișoară Roxana, mi-a spus dânsul, în acest jurnal de fală al nostru al bănățenilor, jurnal înobilat și sfințit deopotrivă prin înaltul patronaj al iubitelui nostru Părinte Mitropolit Ioan cel Bun, este bine să se afle cât mai des interviuri cu Preoții locului, căci Preoții sunt cei care țin aprinsă candela credinței și a înțelepciunii.” Precum citiți, i-am urmat îndemnul...

Preaonorate Părinte Ionuț Mania, vă adresez o întrebare de la care știu că mulți, foarte mulți cititori așteaptă răspuns: *cât de des trebuie să ne împărtășim?*

► Domnișoară Roxana, astăzi în Ortodoxie există păreri și practici diferite privind administrarea deasă sau rară a Sfintei Euharistii. Trebuie subliniat de la început că efectele Sfintei Împărtășanii nu depind însă de numărul de împărtășiri, ci de pregătirea noastră sufletească cu care o primim.

Ce spune tradiția, Părinte?

► Tradiția bisericească și Sfinții Părinți evidențiază adesea o regulă aplicată totdeauna în Biserica Ortodoxă care nu indică nimănui să vină la împărtășire fără pregătirea necesară din care un loc de frunte îl ocupa Taina Spovedaniei, prin care se face curățirea sufletului.

Îmi puteți exemplifica?

► Desigur, iată un exemplu în acest sens. Sfântul Ioan Gură de Aur în „Omilia a XVII-a către Evrei”, ne spune: „Mulți se împărtășesc cu această jertfă o dată

pe an, mulți de două, alții mai des și către toți aceștia se îndreaptă cuvântul nostru. Dar nu numai către cei de față, ci și către cei ce sunt în pustietăți, căci aceștia fac acest lucru o dată pe an și, de mai multe ori, la doi ani. Deci care trebuie lăudați? Nu voi lăuda nici pe cei ce se împărtășesc o dată, nici pe cei de mai multe ori, ci numai pe cei ce se împărtășesc cu conștiința curată și a căror viață este neprihănită. Pe unii ca aceștia totdeauna îi vom lăuda, iar cei ce nu sunt curați, să nu se apropie de Sfânta Împărtășanie fiindcă aceștia primesc asupra lor judecată și osândă... Tu te desfășezi la masa duhovnicească, și apoi iarăși îți întinzi gura cu noroi?... Crezi că îți ajung patruzeci de zile spre a te curăți de păcatele comise timp îndelungat și după o săptămână iarăși te întorci la cele de mai înainte?... Spune-mi dacă vindecându-te în patruzeci de zile de boala îndelungată și apoi iarăși înapoiindu-te la mâncărurile care au pricinuit boala, nu ai pierdut atâta ostenală de mai înainte?” De la toate acestea și până la situația jalnică și împotriva firii la care s-a ajuns în zilele noastre, că la Sfânta Liturghie să nu se împărtășească nimeni dintre credincioși, este o cale lungă.

Da, am înțeles și sper să se dumirească și cei nedumeriți. Părinte, „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați!”

► Ei, vezi dumneata cât de nefiresc sună cuvintele preotului: „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați!” atunci când sunt rostite în gol, pentru că nimeni nu se va mai apropia de Sfânta Împărtășanie ci, mai rău, în unele locuri, toți credincioșii din biserică vor face un pas-doi înainte, făcând dezordine, zgomot și înghesuindu-se! Prin aceasta se desființează chiar scopul principal al Sfintei Liturghii: preschimbarea darurilor de pâine și vin în Trupul și Sângele Mântuitorului, apoi împărtășirea credincioșilor cu ele.

Se poate slujba euharistică, fără împărtășire?

► Nu, nu se poate concepe Sfânta Liturghie fără împărtășirea credincioșilor, lucru arătat în practică Bisericii primare, când împărtășirea duminicală era o regulă comună.

Dar există o perioadă anume pentru împărtășanie?

► De-a lungul veacurilor, nu s-au fixat perioade anume în care să se împărtășească credincioșii, ci a fost lăsată la libera voie a credincioșilor, în funcție de dorință și pregătirea lor. Porunca a patra biserică spune că suntem datori să ne împărtășim de patru ori pe an în cele patru posturi, sau măcar o dată pe an, în postul Sfințelor Paști. Aceasta nu înseamnă că împărtășirea mai deasă este interzisă, ci porunca arată doar momentele care sunt obligatorii. Mai trebuie să menționăm ceea ce ne învață Sfântul Simeon arhiepiscopul Tesalonicului în secolul al XV-lea, care recomandă, dar nu obligă împărtășirea deasă, spunând că acei care iubesc pe Domnul „să nu depășească 40 de zile” fără a se împărtăși. E bine, foarte bine să se poată împărtăși omul cât mai des, dar nu fără pregătire corespunzătoare.

Carevasăzică...

► Nu contează dacă e deasă sau rară împărtășirea, ci pregătirea cu care o primim. Călugării și maicile care stau în mănăstire și în biserică și tot nu se încumeta să se împărtășească mai des. Unii pot de patru ori pe an, alții de opt ori pe an, alții numai o dată.

Există o diferență între Spovedanie și Împărtășanie?

► Evident, se face diferența între Spovedanie care poate fi fără Împărtășanie, în timp ce invers nu poate fi Împărtășanie fără Spovedanie.

Preabunule Părinte, vă mulțumesc pentru timpul acordat acestui subiect și mai ales pentru lămuririle aduse.

► Cu multă bucurie.

Rubrica elevilor

ESTE BINE SĂ ȘTIȚI...

„Sau” este o conjuncție și se scrie legat atunci când sensul cuvântului este „ori”.

Exemplu: Îmi doresc să merg la mare sau la munte. În cazul în care nu poate fi înlocuit cu „ori” și urmează o acțiune, se scrie „s-au”.

Exemplu: Ei s-au dus la plimbare. În cazul „s-a” sau „sa” ambele forme sunt corecte, depinde de contextul în care sunt folosite.

„Sa” este pronume posesiv și se scrie legat atunci când sensul cuvântului este a lui / a ei.

Exemplu: Mașina sa este la reparat. Forma „s-a” se folosește atunci când urmează o acțiune. Aici cratima are rolul de a separa două părți de vorbire diferite (s – pronume reflexiv și a – verb auxiliar).

Exemplu: Copilul nu s-a dus la școală astăzi.

PAGINĂ REALIZATĂ DE SIMONA BLAJ

UN POET RAREORI CITIT...

Don Luca Caragiale s-a născut la 1 februarie 1852, în comuna Haimanale, județul Prahova și a murit în ziua de 9 iunie 1912, la Berlin. Considerat, încă din timpul vieții, a fi cel mai mare dramaturg român, Caragiale a scris și poezii pe care le-a publicat în revista «Ghimpele», semnând cu inițialele Car și Policar. Poezia de mai jos a fost publicată în anul 1871.

Prea sărac

*Am zis iubitei mele: „Vino
La câmp, s-auzi un pițpalac”.
Ea: „Da, îmi place pițpalacul...
Dar nu merg: tu... ești prea sărac!”*

*Plimbându-mă-n singurătate,
O odă gloriei eu fac:
Dar gloria se depărtează
„De ce fugi?” zic. - „Ești prea sărac!”*

*Mă duc atunci la masa verde,
Să-ncerc norocul — poate fac
O lovitură... Dar norocul
„Pleacă, îmi zice; ești sărac!”*

*Mă duc acasă melancolic.
Stau trist, visând într-un ceardac,
Și pițigoii din grădină
Îmi fluieră: „Ești prea sărac!”*

*Mă duc la editor c-o carte.
E iarnă, frig — voi să mă-mbrac;
Dar editorul mă respinge:
„Nu te-editez; ești prea sărac!”*

*A! sărăcie! Monstru palid,
Când oare am să-ți viu de hac?
Și sărăcia îmi rânjește
Sardonică: „Ești prea sărac!”*

*Îmi place către primăvară
Să mănânc ochiuri cu spanac.
- Și nici spanac, nici ochiuri simple
Nu pot să gust... sunt prea sărac!*

*Atunci, voi de desperare
Să mă atârî de un copac,
Dar craca fuse prea subțire,
Mi-a zis trosnind: „Ești prea sărac!”*

*Dar mor în fine și groparul
Îmi ia cadavrul și posac.
Șoptește între dinți în silă:
„După ce-i greu... e și sărac!”*

PRIVIND SPRE TRECUT

SITUL ARHEOLOGIC DE LA LIEBLING

Situl arheologic de la Liebling - Unip S. Situl arheologic se află la 2 km SSE de Biserica Ortodoxă din Unip; la 3,2 km VSV de Biserica Ortodoxă din Icloda; la 5,7 km NV de Biserica Ortodoxă din Stamora Română și la 2,7 km SV de versantul stâng al Râului Pogăniș.

Fragmentele ceramice de la Unip - Pădurea Unip Nord. Locul în care a fost găsit materialul arheologic se află la 2,45 km SV de Biserica Ortodoxă din Urseni; la 4 km NV de Biserica din Unip, pe plaja dintr-un cot de depunere din versantul stâng al Râului Timiș.

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

CONCURS DE SFINTELE PAȘTI - LA DETA

În perioada 29 martie – 18 aprilie, Primăria Orașului Deta a organizat un concurs prin care și-a chemat cetățenii să își exprime gândurile și sentimentele prin culoare, călăuziți fiind de lumina Învierii Mântuitorului nostru și însoțiți de dorința de a îl găsi pe năzdrăvanul Iepurilă.

Tot ce trebuiau să facă cei ce doreau să participe era să fotografieze creațiile proprii și să trimită fotografia pe un e-mail desemnat. Apoi aceștia trebuiau să aștepte invitația făcută la Primăria Orașului Deta pentru a prezenta lucrările. Organizatorii s-au ocupat să-l ademenească pe misteriosul Iepurilă cu mult așteptate lucrări și să negocieze cu el, bineînțeles, cadoul participanților!

Tema concursului a fost „Învierea Domnului –

Tradiție, Lumină și Culoare”, iar categoriile la care s-a putut participa au fost următoarele:

- ouă încondeiate
- desene în culoare, creion
- picturi pe hârtie, pânză, icoane pe sticlă
- creație literară (poezie sau compunere).

Odată cu pandemia, viețile noastre au suferit o întorsătură la 180 de grade. Și nu ne-a rămas altceva de făcut decât să ne străduim în a respecta măsurile de prevenire a răspândirii virusului pentru a-l alunga de lângă noi cât mai curând posibil. Astfel, organizatorii au fost nevoiți să se adapteze tuturor situațiilor impuse. În acest fel a fost sărbătorit orașul nostru de ziua lui, prin artă, lansând acest concurs online.

RECOMANDARE DE CARTE

În această lună vă recomandăm romanul „Fantoma din Moară”, apărut la editura Polirom, în 2017 și scris de Doina Ruști. Aceasta este una din cele mai apreciate voci feminine al literaturii contemporane, tradusă în numeroase limbi, precum engleză, germană, spaniolă, chineză, maghiară etc. Volumul de față e un bildungsroman, cu tentă autobiografică și fantastică având tematică diversă și construcție solidă. Un roman „vânjos” pe care Dan C. Mihăilescu îl consideră o „parabolă a comunismului”, iar Paul Cernat îl remarcă drept „una din cele mai convingătoare și expresive ficțiuni despre comunismul autohton publicate în ultimul deceniu”. Lectură plăcută!

ASFALTARE DE DRUMURI

În data de 7 mai, între orele 10-17, pe linia 129 Voiteni - Stamura, pe raza localității Deta, la TN cu CF km 41 + 431 care se intersectează cu DC nr 178 - Calea Opâțiței a fost închisă circulația pentru o perioadă de cca 3 ore, în vederea executării lucrărilor de ciuruire mecanică în vederea asigurării asfaltării. De asemenea, în aceeași dată s-a asfaltat șoseaua în zona Târgu Mare (de la sensul giratoriu până la intersecția cu strada Ghiladului și strada Avram Iancu integral). Circulația a fost închisă pe străzile menționate deoarece s-au demarat lucrări în intervalul orar 08:00-16:00.

Wifi GRATUIT - LA DETA

A fost finalizată instalarea, în diferite locuri din oraș, a punctelor de acces la internet prin WiFi – pe care cetățenii le pot folosi gratuit chiar de azi. Primăria Deta a beneficiat de finanțare europeană în valoare de 15.000 euro pentru implementarea acestui proiect, prin programul WiFi4EU al Comisiei Europene.

PERIPLU CREȘTIN

Vă invit la un scurt periplu creștin spicuit din cartea domnului Iosif Marius Circa, „Cugetări și mai târzii”, apărută la Editura Hoffman în anul 2018.

„Și după un lung periplu creștin, suntem tot mai aproape de casă. Despre protopoiatul Deta, am aflat că are în coordonare 34 de biserici plus filialele, adică: Deta, Banloc, Berecuța, Birdă, Cebza, Cerna, Ciacova, Clopodia, Colonia-Gătaia, Denta, Ferendia, Folea, Gaiu Mic, Gătaia, Gherman, Ghilad, Jamu Mare, Jebel, Liebling, Livezile, Macedonia, Moravița, Obad, Opațița, Pădureni, Partoș, Percosova, Petroman, Sculea, Stamura Germană, Șemlacu Mare, Șipet, Toager și Voiteg. De zona noastră aparțin trei mănăstiri: Cebza, mănăstire de călugărițe (20 de vie-

tuitoare), Partoș, călugări (3 viețuitori) și Săraca (6 viețuitori).

E momentul să amintim și Preaonorații protopopi de Deta: Gh. Simu (1950-1955), Crișcu Porfir (1955-1960), Ion B. Mureșianu (1960-1962), Olaru Ioan (1962-1972), George Florin (1972-1990) și Ioan Prisașcean (1990-până azi).

La Deta, la biserica «Pogorârea Sf. Duh» (construită în 2009) sunt 771 de familii cu 2245 de credincioși și oficializează aici Preaonoratul protopop Ioan Prisașcean și preotul Ioan Ciprian Blagoe, la Gătaia, la biserica «Învierea Domnului» (1796), sunt 476 de familii cu 1125 de credincioși, iar preot este Călin Negrea, la Jamu Mare, capela «Învierea Domnului» (1978) sunt 233 de familii cu 610 credincioși, pre-

ot Ioan Babeu, La Clopodia, Biserica «Pogorârea Sf. Duh», în construcție avansată, 130 de familii cu 375 de credincioși, preot Marius Ionel Crăciunescu și, în sfârșit, în satul meu de suflet, Ferendia, la biserica «Adormirea Maicii Domnului» (1948), sunt 151 de familii cu 350 de credincioși, iar tânărul nostru preot se numește Dan Tiberiu Gherasim.

După acest belșug de informații (pe alocuri plictisitoare), care ne limpezesc totuși orientarea creștină și ne dau dimensiunea reală a acestui fenomen, trebuie să rămânem convingși că ortodoxia nu este doar o simplă teorie, ci este o relație adevărată cu Dumnezeu cel Adevărat.”

(Iosif Marius Circa, Cugetări și mai târzii)

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

În Biserică, nu e ca atunci când mergi la magazin

Pavel Ovidiu FOALE

Înainte de a mă reîntâlni cu Părintele Foale, domnul profesor Ovidiu Doța, primarul comunei Topolovățu Mare, îmi spunea: „Domnule Miron, ne-a binecuvântat bunul Dumnezeu ca pe întreg cuprinsul comunei noastre să avem preoți dedicați trup și suflet cuvântului Dumnezeiesc și oamenilor.” Și, așa adăuga eu, oamenii Topolovățului sunt precum preoții lor; politicoși, primitivi, harnici și credincioși. Să tot stai de vorbă cu ei...

Preaonorate Părinte, Preotul, cum îl poate ajuta pe cetățean să se apropie de biserică și de Dumnezeu?

► Preotul trebuie să aibă un rol foarte important în viața omului, de aceea preotul trebuie să aibă o viață curată, o conștiință curată pentru a fi un exemplu demn de urmat de către cetățean. În al doilea rând preotul trebuie să aibă o gândire pozitivă, să fie un reper pentru comunitate și pentru cetățeanul modern, bineînțeles.

Credeți că creștinismul se află în pericol, așa cum

se vehiculează în Occident, dat fiind acest val masiv de migratori din Africa și Asia, unde există alte credințe?

► De-a lungul istoriei, mulți au încercat să atace Biserica creștină să îi facă rău, dar întotdeauna au eșuat, dușmanii nu au reușit să îi facă mare lucru care să îi dăuneze grav. Biserica creștină a rezistat eroic de-a lungul istoriei și va rezista în continuare atacurilor de orice fel.

Ce ar trebui să facă cetățeanul ca să se apropie de biserică?

► În Biserică, lucrurile stau puțin altfel față de alte instituții. Omul, în primul rând, trebuie să încerce să se îndrepte spre Biserică, să nu stea îndepărtat și înstrăinat.

De exemplu...

► De exemplu, în Biserică nu e ca atunci când mergi la magazin, îți iei de exemplu o haină o plătești și te duci acasă și o îmbraci. În Biserică, pentru ca să îl recunoști pe Dumnezeu cu adevărat, trebuie în primul rând să-i îndeplinești voia Lui. Când îi îndeplinești porunca, atunci l-ai descoperit pe Dumnezeu și te apropii de El. Aceasta este calea către Biserică, către credință și către Dumnezeu, iar omul modern

trebuie să înțeleagă că are nevoie de această cale dreaptă pentru a avea o viață și luminoasă. Atunci va descoperi și frumusețea semenilor lui, va descoperi frumusețea vieții. Atunci va ști să se prețuiască și pe sine și pe aproapele său.

Fără această legătură...

► Omul fără a fi în legătură sinceră cu Dumnezeu nu va ști să se prețuiască cu adevărat. Dacă nu îl are pe Dumnezeu în el, va privi strâmb lucrurile, cu aroganță și de cele mai multe ori greșit. De multe ori omul modern nu mai știe să se prețuiască pe sine însuși cu adevărat, la adevărata sa valoare și de aceea are de suferit și este nefericit și adesea ajunge să facă gesturi necugetate care să îi dea suferință și nefericire. Când ne apropiem de Dumnezeu, ne apropiem și unii de alții cu dragoste și respect - o cale sigură spre fericire.

Părinte, mulți oameni spun că tehnologia, modernitatea, instrăinează oamenii. O fi adevărat?

► Da, din păcate, se pare că acum în modernitate instrăinarea este copleșitoare, din cauza îndepărtării de Dumnezeu și de biserică.

Rubrica școlii

CÂND PRIMEȘTI UN RĂSPUNS, TE LUMINEZI, CÂND PUI O ÎNTREBARE, LUMINEZI LUCRURILE

Leva Luciana Farcaș, din comuna Topolovățu Mare, ne roagă să explicăm sensul și originea expresiei „Patul lui Procust”.

Dragă Luciana, în cultura română, expresia „Patul lui Procust” este mai cunoscută ca titlu al unui roman scris de Camil Petrescu, dar puțini știu, din păcate, originea și semnificația acesteia.

Procust, în mitologia greacă, era un tâlhar din Atica, o regiune a Greciei, care ataca drumeții pe drumul dintre Atena și Megara. Iși făcuse un obicei din a-și tortura victimele, folosindu-se de două paturi din fier, unul mai mare și altul mai mic. Cei care aveau trupurile mai lungi erau așezați în patul mai mic și Procust le reteza picioarele ca să corespundă dimensiunilor patului, iar celor mai scunzi le lungea picioarele ca să aibă dimensiunea patului mai mare. Până la urmă, Tezeu, un războinic atenian, cel care l-a ucis și pe Minotaurul care locuia în marele Labirint de la Cnossos, l-a omorât și pe tâlharul Procust, supunându-l aceluiași supliciu prin care trecuseră și drumeții nevinovați.

Dintr-o astfel de legendă s-a născut expresia „Patul lui Procust”, care, la modul general, semnifică orice fel de situație care impune forme, reguli, condiții, constrângeri prestabilite, fixe și nefirești.

Ca titlu metaforic al romanului lui Camil Petrescu, „Patul lui Procust” face referire la realitatea românească de la începutul secolului al XX-lea, văzută ca un spațiu al nepotrivirii între indivizi din diverse categorii sociale, al mediocrității, al dilemelor existențiale, fără soluție, sau cu efecte grave asupra destinului intelectualității, în primul rând.

Expresia se poate folosi însă și în alte contexte, pentru a da mai multă forță de sugestie mesajului. Se poate spune, de exemplu: „Colectivul în care lucrez este format din indivizi fără personalitate, obișnuiți doar să execute ordinele superiorilor, ca și cum ar fi trecut toți printr-un pat al lui Procust” etc.

ÎN ATENȚIA LOCUITORILOR COMUNEI TOPOLOVĂȚU MARE

VĂ PUTEȚI VACCINA ȘI LA LOCUL DE MUNCĂ

Angajatorii care au cel puțin 100 de salariați vor putea face vaccinarea cu AstraZeneca la sediu, potrivit regulilor stabilite recent de autorități. Angajatorii care au mai puțin de 100 de salariați vor trimite listele doritorilor direct către Direcția de Sănătate Publică.

Așadar, conform Instrucțiunii nr. 132/2021 emise recent de Comitetul Național de Coordonare a Activităților privind Vaccinarea împotriva SARS-CoV-2, companiile cu mai puțin de 100 de angajați vor face o listă cu toate persoanele din cadrul firmei care doresc să se vaccineze cu vaccinul AstraZeneca și o vor trimite DSP-ului. După primirea listei, DSP-ul va programa persoanele respective într-un centru de vaccinare fix AstraZeneca și va comunica angajatorului datele exacte când sunt programați salariații pentru prima doză, respectiv pentru rapelul vaccinului împotriva COVID-19, pentru a le putea transmite acestora.

Firmele cu 100 sau mai mulți salariați își vor organiza acțiunea de vaccinare la sediile proprii, urmând, conform instrucțiunii Comitetul Național de Coordonare a Activităților privind Vaccinarea.

UN MARE POET, PE NEDREPT UITAT: DAMIAN URECHE

S-a născut la Rugetu, în județul Vâlcea la 2 septembrie 1935 și a încetat din viață la Timișoara la 20 septembrie 1994. A fost corector la publicațiile „Scrisul Bănățean” și redactor la revista „Orizont” din Timișoara. Membru al Uniunii Scriitorilor din România din anul 1967. A publicat 21 de cărți. Majoritatea volumelor de versuri sunt premiate de Uniunea Scriitorilor din România și Asociația Scriitorilor din Timișoara.

Prin efortul domnului Vasile Todi, poeziile lui văd și azi lumina tiparului în revistele editate de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric: „Scrisul Bănățean”, „Jurnalul Interregional Banatul” și „Jurnalul Național al Primăriilor”.

Poezia pe care o publicăm în această pagină, scrisă în 1981, pare dedicată acestor vremi...

Sfântă lașitate românească

Datorită ție stăm în umbră,
Nu mai pot valorile să crească,
Stăm de-un veac cu mâinile în solduri-
Sfântă lașitate românească!

Și de-atâta chin și de durere,
Nu mai pot nici mamele să nască,
Nu primim nimic, dar ni se cere-
Sfântă lașitate românească!

Trădători cu sufletul de slugă,
Ce-au ajuns la viața boierească,
Au venit la sânul tău să sugă-
Sfântă lașitate românească!

Bietul nostru neam e plin de ură,
El, ce știe-atâta să iubească,
Nu mai știe omul câte-ndură-
Sfântă lașitate românească!

Din cuprinsul sfintei noastre țări
Rup vecinii cu măsea frățească
Și ne-așteaptă noi amenințări-
Sfântă lașitate românească!

De-ar veni și-aici un pic de bine,
Dictaturi să nu ne mai umbrească,
Poate-atuncea vom scăpa de tine-
Sfântă lașitate românească!

LA PAS PRIN COMUNA TOPOLOVĂȚU MARE

În așteptarea întâlnirii cu Părintele Ovidiu Foale, am încercat să văd și câteva din realizările, de până acum ale domnului primar Ovidiu Doța, pe care le readuc în atenția locuitorilor comunei, pentru că sunt motive de fală, precum și în atenția cititorilor din alte județe:

- Teren sintetic cu nocturnă la Școala din Topolovățu Mare;
- Capela din Topolovățu Mare;
- Școala și grădinița din Ictar Budinț;
- Parcurile din Ictar Budinț și Topolovățu Mare;
- Asfaltarea drumurilor din Iosifalău, Topolovățu Mare și Ictar Budinț;
- Modernizarea Stației de pompare și a Stației de clozinare;
- Camere de supraveghere în toate localitățile;
- Modernizarea iluminatului public.

Foiaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Am început proiectul de racordare și distribuție a gazelor naturale în comuna noastră

Ioan Cristian CARDAȘ - Primar al comunei V.V. Delamarina

Coborând spre comuna vestitului poet în grai bănățean, comună cei poartă, cu cinste, numele, opresc autoturismul pentru a admira legănatul pădurilor de brazi, vuiet de piatră urcând în cetină. Privesc fascinată și mă pomenez spunând versuri de Doinaș: ... Ce bruscă-nerșunare saltă-n oase?

Tăcerea răzvrătindu-se-n tulpini
Proclamă-n vânt legende și miroase.
De sfinte răni, legenda cântă-n pini
Insațiabilă ca o genune
Lumina-nghite totul – și suspini
Așa se naște cea dintâi minune.
Apoi, încet, pornesc spre sediul administrației locale...

Domnule primar, este adevărat că localitatea, comuna dumneavoastră, mai bine zis, are cei mai mulți kilometri de drumuri din județul nostru?

► Da, Comuna Victor Vlad Delamarina are cei mai mulți kilometri de drumuri din județul Timiș.

Domnule primar, pe ce suprafață se întinde comuna dumneavoastră?

► Comuna noastră se întinde pe o suprafață de aproape 1400 de hectare.

Și aveți câte localități pe cuprinsul ei?

► Comuna Victor Vlad Delamarina are în componență șase sate – localitatea centru de comună, Herendești, Petroasa Mare, Visag, Honorici, Pădureni și micuța colonie Pini.

O comună întinsă...

► Domnișoară Roxana, la nivel de drumuri comunale, suntem comuna cu cei mai mulți kilometri din Timiș. Avem, în total, 38,7 kilometri!

În acest caz, problema se pune nu numai de asfaltare, ci și de întreținere nu ușoară a acestor drumuri.

► Aveți dreptate, fiind comunale, drumurile sunt destul de greu de întreținut, pentru că ne consumă resursele de la bugetul local, care și-așa sunt puține.

Vă întreb, domnule primar, pentru că este bine să știe și oamenii comunei dumneavoastră, ce sumă alocați anual pentru întreținerea drumurilor?

► Anual alocăm circa 30% din veniturile proprii, pentru întreținerea acestor șosele.

Asta presupune ce sumă?

► Asta înseamnă peste 1,2 milioane de lei! Dar avem în vedere, de ceva timp, intenția de schimbare a statutului unuia dintre aceste drumuri, în lungime de 18 kilometri, din local în județean. De altfel, am solicitat Consiliului Județean Timiș să preia în administrare drumul comunal 136, care face legătura între Lugoj – Herendești – Petroasa Mare și Visag. Domni-

șoară, este una dintre cele mai circulante șosele și ne trebuie fonduri serioase pentru a o întreține.

La o asemenea suprafață, la o asemenea lungime a comunei cred că și străzile, îngrijirea lor implică un efort considerabil.

► Fără discuție, păi gândiți-vă că avem peste 48 de kilometri de străzi, aproape distanța rutieră dintre Timișoara și Lugoj!

Din câte știu aceste străzi sunt modernizate.

► Da, străzile aflate pe aria comunei noastre sunt modernizate în proporție de 90%.

Domnule primar, nu pot să închei acest dialog cu dumneavoastră, fără a vă felicita pentru efortul dumneavoastră de a introduce gazul în comuna Victor Vlad Delamarina.

► Domnișoară Roxana, vă mărturisesc cu toată sinceritatea că sunt bucuros că am început proiectul de racordare și distribuție a gazelor naturale în comuna noastră. Este un proiect așteptat de toți consătenii mei. Și în acest sens, am invitat toți proprietarii de locuințe din comuna noastră, la sediul primăriei, pentru a semna cererea de racordare.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru informațiile oferite.

► Și eu vă mulțumesc pentru atenția pe care o acordați comunei noastre.

DE ȚINUT MÎNTE!

IMPORTANT E SĂ VĂ ȘTIE HRISTOS, NU FACEBOOK-UL

Aflăm de la cunoscutul filolog și profesor la Universitatea Babeș Bolyai, Adrian Papahagi, că „în Biblia ortodoxă numele Mântuitorului e ortografiat „Iisus Hristos” fiindcă creștinismul nostru e de filieră bizantină, Evangheliile ne-au parvenit în limba greacă, iar în greacă se scrie Ἰησοῦς Χριστός. Vocala η se pronunța mai degrabă (e) în greaca clasică, dar în perioada bizantină s-a închis la (i), Ἴη a devenit „Ii”, deci avem doi de „I”: Iisus.

În latină, vocala η a fost transliterată ca „e”, iar „i” se scria uneori lung („J”) la început de cuvânt, ceea ce a dat în limbile occidentale „Jesus”. Grecesul X (chi), la origine (kh) a devenit (h) în greaca bizantină, deci avem Hristos.

Latina a transliterat cuvântul grecesc, care înseamnă „Unsul Lui Dumnezeu”, echivalând consoana X cu „ch”, deci „Christus”, în care „ce” era pronunțat însă fără aspirație, deci (k). De aceea avem neologismele „creștini”, nu „hreștini”, creștinism, nu „hreștinism” și Cristian / Cristiana, nu Hristian și Hristiana.

Sigur, poate părea incoerent să spui „Hristos”, dar „creștin”, dar dacă înțelegi filologic situația, nu are nimic să scrii „Iisus Hristos”, cu acest mic aer arhaic, bizantin, ca în liturghie și în Biblia ortodoxă. Cei de alte confesiuni, care nu au moștenit tradiția bizantină, au toate justificările să modernizeze grafia, scriind „Isus Cristos”. În fine, nu e un capăt de lume, câtă vreme știm cu toții la cine ne referim.

Ne mai povățuiește domnul profesor Papahagi, că: „Nu e nevoie să puneți poze de la biserică: știm că sunteți credincioși și pioși. Important e să vă știe Hristos, nu Facebook-ul”.

Rubrica școlii

Elevii NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Elevul Mihai Furdea, din comuna Victor Vlad Delamarina, ne cere detalii privind sensul și originea cuvântului „machiavelism”.

Dragă Mihai, cuvântul machiavelism, utilizat pentru a denumi un anumit comportament, s-a format de la numele lui Niccolo Machiavelli, un gânditor umanist italian, din perioada Renașterii, filosof, teoretician al politicii și al istoriei, autor, printre altele, al operei Principele, concepută în 1513 și publicată în 1532.

Trebuie știut că această carte a fost gândită ca un dar al lui Machiavelli (nu pentru a fi publicată) pentru Lorenzo al II-lea de Medici, care a condus Florența între 1513 și 1519. În această lucrare, autorul a preconizat, cu sinceritate, dar și cu cinism, că, în politică, pentru atingerea scopurilor, se apelează la orice mijloc – minciună, viclenie, lipsa de scrupule, trădare, corupție, „executarea” publică a opozanților, pentru a

se descuraja orice contestare a autorității etc.

Este vorba, așadar, despre un tratat despre arta cuceririi și conservării puterii, bazat pe manipularea sentimentelor umane și a reacției maselor.

În timp, termenul machiavelism a trecut din zona doctrinei politice în limbajul curent, pentru a caracteriza succint atitudinea unor persoane care, abandonând morală, apelează sistematic la viclenie, minciună, calcul premeditat, ingeniozitate în rău, abuz verbal, furie explozivă, comportament intimidant etc., pentru a atinge scopuri, interese personale precise.

Se poate spune, de exemplu: „Realitatea arată adesea că s-ar putea să reușești în viață dacă minți, te înfurii, înșeli, adică dacă optezi pentru un comportament machiavelic.” Ori: „Cine gândește și acționează machiavelic este, desigur, indiferent față de valorile morale etc.”

POEZIA DE ȚINUT MÎNTE

Părinții

DAMIAN URECHE

Pe sub cămașă iarba-i mai tare decât dinții,
Mai tare ca uitarea și spaima de tumult;
Pe la genunchi cu zgomot se-aud urcând părinții
Spre ochii mei pe care nu i-au văzut de mult.

Ei, neinițiații cu drumurile vaste,
Se rup mergând prin mine și merg și iar se rup.
Se odihnește mama pe una dintre coaste
Și tata-njură anii ce mi-au trecut prin trup.

Se miră trist bătrânii și nu-nțeleg ideea,
Și eu abia sub frunte sunt gata să-i aștept,
Și inima aceea azi nu mai e aceea,
Pe care ei cu margini de cer mi-au pus-o-n piept.

Și nu mai sunt aceia și nici umerii ce-apasă,
Nici tâmpile, nici ochii ce nu mi-i pot vedea.
Nedând de mine, bunii se-ntorc pe iarbă-acasă,
Și crește iarba multă pe sub cămașa mea!

Cel mai mare poet al Banatului, Damian Ureche, s-a născut în 2 septembrie 1935 în localitatea Rugetu din județul Vâlcea și a murit la 20 septembrie 1994 la Timișoara. A avea 59 de ani!

Din albumul comunei

„Eu nu am candidat pentru a face promisiuni, ci pentru a continua dezvoltarea satelor după modelul lucrărilor făcute în cei patru ani de mandat”.

Ioan Cristian CARDAȘ

— PAGINA REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Primăria comunei Vermeș suportă toate cheltuielile restaurării, conservării și promovării bisericii de lemn din Ersig

Cătălin Flavius FLOREA

La îndemnul domnului Damian, primarul comunei Vermeș, continui dialogurile mele cu Preaonorății Părinți ai spiritualității vermeșene.

Preaonorate Părinte Florea, sunteți administratorul Oficiului Parohial «Adormirea Maicii Domnului din Ersig», comuna Vermeș.

► Da și sunt onorat și bucuros în același timp, că pot spune, pentru cititorii interesantului jurnal interregional „Banatul” și câteva date despre mine și familia mea.

Cu ce începem Părinte?

► Păi să începem cu locul în care am crescut și copilărit.

Vă rog.

► Deși părinții mei sunt ardeleni de pe valea Tibleșului, mai exact din localitatea Spermezeu, greutățile și încercările vieții i-a adus pe meleaguri bănațene, și Dumnezeu a rânduit ca eu să fiu născut aici în Banatul de munte la Reșița. Am copilărit și am crescut în comuna Berzovia, unde am și absolvit școala generală. În anul 2006 am început studiile la liceul Teologic „Ioan Popasu” din Caransebeș, ca mai apoi în anul 2010 să continui studiile universitare la Facultatea de Teologie tot din Caransebeș. Nu am vrut să mă despart de acest frumos oraș și am continuat studiile de masterat tot aici în Banatul de munte. Urmand cursul firesc al vieții în anul 2013 mi-am întemeiat o familie căsătorindu-mă cu soția mea, Bianca.

Când ați fost hirotonit?

► Prin bunăvoința Preașfințitului Părinte Lucian,

Episcopul Caransebeșului, la data de 23 noiembrie 2013 am fost hirotonit diacon, iar în 15 decembrie am fost hirotonit preot pe seama bisericii cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din parohia Ersig, Protopopiatul Reșița, unde îmi desfășor așa cum se cuvine toate activitățile: pastoral-liturgice, cultural-misionare, social-filantropice și administrativ-gospodărești, căutând să-mi împlinesc misiunea de slujitor al lui Dumnezeu și al oamenilor.

De când ați simțit această chemare de slujire a lui Dumnezeu?

► Domnișoară Roxana, această chemare de a sluji lui Dumnezeu și oamenilor am avut-o încă din copilărie. De mic copil îmi plăcea să merg la Sfânta Biserică și să mă întânesc cu Hristos prin Sfânta Împărtășanie, iar mai apoi după ce am mai crescut, la vârsta școlară, mă implicam în activitățile bisericești: eram ajutorul preotului în altar și recitam apostolul duminical. Îmi plăcea foarte mult că și în școală ora de religie era ținută în duh bisericesc de preotul din sat, prin pilde și istorioare frumoase care îți captau atenția.

Vă amintiți și de un dascăl al acelor ani de frumoașă copilărie?

► Desigur, amintesc, la întrebarea dumneavoastră, de doamna profesoară Florentina Bîte care ne ducea în foarte multe excursii, locuri și mănăstiri.

Pentru că cel care m-a îndemnat să stau de vorbă cu Preoții comunei dumneavoastră, este chiar domnul primar Damian, vreau să aflu care este relația dumneavoastră cu administrația locului?

► Domnișoară, relația dintre oficiul parohial și administrația locală este una foarte bună. Dumnezeu a binecuvântat comuna noastră prin faptul că la Ersig avem o biserică de lemn, monument istoric de clasa A

de interes național. Datorită acestui fapt în anul 2016 am început, pornind de la o idee, demersurile accesării de fonduri europene pentru restaurarea, conservarea și promovarea bisericii de lemn din Ersig. Pentru că suntem o comunitate mică, acest lucru ar fi fost imposibil fără ajutorul administrației locale.

Ce-mi puteți spune despre parteneriatul existent între Parohia ortodoxă din Ersig și Primăria comunei Vermeș?

► Pentru a obține aceste fonduri europene de restaurare a bisericii dar și pentru binele comunității, Parohia Ortodoxă Ersig dimpreună cu administrația locală au făcut un parteneriat „Parteneriatul dintre Parohia Ortodoxă Ersig și Primăria Comunei Vermeș în calitate de lider de proiect” în care Primăria Comunei Vermeș suportă toate cheltuielile acestui proiect.

Felicitări!

► Mulțumesc. Astfel că după multă muncă depusă atât din partea colectivului administrației locale, cât și a celorlalte echipe care au lucrat la acest proiect, în data de 27 decembrie 2018 am semnat împreună cu domnul primar Ioan Iacob Damian, și domnul vice-primar Petrișor Cireșan contractul de finanțare al proiectului: „Restaurarea Patrimoniului Cultural din Comuna Vermeș”, ca mai apoi, abia în data de 16 iulie 2020 cu ajutorul Dumnezeului cel milostiv să deschidem prin rugăciune sub binecuvântarea Preașfințitului Părinte Episcop Lucian, al Caransebeșului, lucrările de pe șantierul bisericești noastre.

Preabunule Părinte, vă mulțumesc pentru acest dialog.

► Și eu vă mulțumesc pentru atenția acordată și ne rugăm milostivului Dumnezeu ca harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Duhului Sfânt să fie cu noi cu toți!

POEZIA DE ȚINUT MÎNTE

Primăvara

Virgil CARIANOPOLO

*Din somnul orb de noapte-ntunecoasă
De unde-au stat departe de frumos
Se reîntorc livezile acasă
În rochii înflorite până jos*

*E primăvară, iarăși primăvară!
Pe fiecare margini de fâgaș
Își scot strămoșii degetele-afară,
De ghiocci, de crini, de toporași*

*Se simte iarăși mirosul câmpiei
Din nou aruncă soarele pojar
La cântecul înalt al ciocârliei
Les roadele cu capetele-afar'*

*Aruncă ziua peste tot cu vrăbii
În codri cucii iară-au năvălit
Se bat cu gâtul păsările-n săbii
Și glasurile-și dau la ascuțit.*

ISTORIA DE DUPĂ PERDEA

PE LÂNGĂ UCRAINEANUL STEPAN BANDERA, HITLER A FOST UN COPIL NAIV

După cum aflăm din articolul semnat de Gheorghe Panaitescu, documentele declassificate de către Rusia la cererea reprezentanților Consiliului Popoarelor Rusiei au început să apară pe situl Ministerului Apărării al Federației Ruse. Președintele Putin a ordonat Arhivelor Ruse de Război să ridice secretul de stat impus asupra lor încă de pe vremea lui Stalin. Documentele descriu crimele și atrocitățile săvârșite de către naționaliștii ucrainieni în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Acestea au fost săvârșite de către organizațiile naționaliste ucrainiene cu sprijinul larg al populației ucrainiene și sunt înfricoșătoare în adevăratul înțeles al cuvântului. Ele arată un naționalism ucrainean cu adevărat subuman, plin de o ferocitate și o ură bestială față de tot ce înseamnă „altceva” decât ucrainian. În comparație cu Ucraina, Germania nazistă a fost un stat care chiar ar putea trece drept unul umanitarist. Pe lângă ucrainianul Stepan Bandera, Hitler a fost un copil naiv, conchide autorul articolului.

Documentele sunt terifiante și arată că Ucraina anilor 1940-1945 a fost mai nazistă decât Germania nazistă și mai odioasă și mai fanatică decât SS-ul și decât Gestapo-ul german.

Ura ucrainienilor împotriva rușilor și a evreilor era așa de mare încât dacă o fată ucrainiană se căsătorise cu un evreu sau cu un rus, atunci tatăl sau fratele ei o violau cu forța. Zeci de tinere nesuportând o astfel de umilință au alergat și s-au înecat în Nistru. Cele care nu se sinucideau erau prinse și spintecate de cei care le violaseră (adică de tații și frații lor) în felul următor: li se băga vârful cuțitului în vagin și erau spintecate așa de jos în sus.

Citind aceste documente nu trebuie să crezi, ne asigură autorul, că Israelul nu va cere Ucrainei despăgubiri pentru crime și genocid. În mod normal, aceste despăgubiri ar trebui să ajungă la circa 200 de miliarde de euro. Israelul va cere aceste despăgubiri, dar așteaptă ca apele să se limpezească în Ucraina. Adică să vadă cine va rămâne între granițele Ucrainei. Deocamdată, numai Crimeea, Donețk și Lugansk și-au declarat independența și au devenit republici ruse libere. Acestea nu se consideră parte a statului ucrainean și, evident, nu vor plăti despăgubiri.

Din albumul satului Ersig

Biserica de lemn din Ersig despre care Părintele Florea mi-a vorbit în interviul de mai sus, poartă hramul „Adormirea Maicii Domnului” și este antedatată de anul 1767 înscris pe icoanele iconostasului. Biserica este înscrisă pe noua listă a monumentelor istorice.

Biserica de lemn din Ersig este ridicată „în căteț” sau „în stoborț”, cum se mai spune în graiul local. Aceasta este o structură de stâlpi prinși în tălpi și cununi. Pereții sunt formați din blane groase culcate între stâlpi și lipiți cu clamur pe interior și exterior.

— PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Suntem singura comună din țară unde nu s-au desființat școli

Ioan GUȚU - Primar al comunei Birchis

La Birchis, din parcul primăriei privesc, cum în înălțimi un uliu se ridică din cețurile pustii și cum aluneca somnoros deasupra Mureșului. Mureșul, cu spinarea sa schimbătoare la fiecare adiere de vânt și la fiecare ploaie. Apoi întârzi privind la mersul copiilor spre școală. Da, la Birchis, așa cum citiți și în titlul acestui interviu școala este privită ca un loc sacru. Și acest fapt mi-a readus în memorie vorbele Președintelui Academiei Române, domnul Ioan-Aurel Pop: „Școala temeinică nu se poate face la distanță, prin intermediul aparatelor. Chiar dacă avem mijloacele tehnice pentru a continua procesul educațional de la distanță pentru o perioadă, acestea nu trebuie să înlocuiască ceea ce este educația de milenii. Viața omenească, cu pandemie sau fără pandemie, nu se poate desfășura în afara școlii, a universității. Ca istoric, știu că boala nu ne va îngenuchea pe toți, dar ca om simt că atmosfera este tot mai apăsătoare.” Și când asta spune Președintele Academiei Române...

Domnule primar, la câți ani ai dumneavoastră de activitate administrativă stăm de vorbă?

► Ei, domnișoară Roxana, au trecut douăzeci și patru de ani de mandat!

Mulți înainte!

► Mulțumesc, dar îmi urezi un lucru nu ușor.

Privind peste umărul acestor 24 de ani de muncă depusă în slujba comunității dumneavoastră, ce-mi puteți spune?

► În primul rând, aș menționa un fapt extrem de important, anume acela că la infrastructura comunei, putem spune că avem asfaltate majoritatea străzilor.

Dar dispune comuna dumneavoastră și de utilajele necesare întreținerii acestor drumuri?

► Desigur, atât pentru drumurile de exploatare agricolă, cât și pentru a celorlalte lucrări edilitar-gospodărești comuna dispune de utilajele necesare pentru efectuarea lucrărilor de întreținere a drumurilor de exploatare, a șanțurilor, a spațiilor verzi și a tot ceea ce este necesar. Primăria, așa cum am mai spus, fiind dotată cu o autobasculantă marca Iveco (6x4), achiziționată cu bani din bugetul local, un tractor marca Zetor cu încărcător frontal, un tractor U 650 cu remorcă, achiziționate tot prin bugetul local, iar de curând am achiziționat și un buldoexcavator de data aceasta printr-un proiect AFIR cu finanțare europeană.

Aveți în adevăr, o zestre destul de bogată.

► De asemenea, primăria comunei noastre mai dispune de toate agregatele necesare, respectiv trei tocători pentru resturi vegetale, trei motocositori, precum și o cositoare laterală atașată la tractor pentru cositul vegetației de pe marginea drumurilor.

Aceste utilaje le folosiți și pe perioada iernii?

► Da, toate aceste utilaje sunt folosite și în peri-

oada iernii la dezapeziri, nefiind obligați să încheiem contract de întreținerea drumurilor, lucrările fiind executate în regim propriu.

Domnule primar, intrând în comuna dumneavoastră la o oră de început de zi, am văzut elevii îndreptându-se spre școală. Nu ați întrerupt ciclul educațional?

► Nu, mai mult chiar, că veni vorba de școală, aș vrea să precizez că la noi în comună nu s-a desființat nici o școală, fiind singura comună din țară unde nu s-au desființat școli. La ora actuală funcționând două școli cu opt clase, atât la Birchis, cât și la Căpâlnaș.

La aceste școli au avut parte și de lucrări de înnoire?

► Da, ambele au fost reabilitate în totalitate. De asemenea, mai avem o școală cu clasele I-IV în localitatea Ostrov și două grădinițe, atât în Birchis, cât și la Căpâlnaș.

V-ați gândit și la momentele de recreere ale copiilor din comuna dumneavoastră?

► Sigur că da, dovadă că am creat condiții tinerilor pentru a putea desfășura activități sportiv-recreative, stau cele două terenuri de sport sintetice, unul aflat la Birchis și celălalt la Căpâlnaș, terenuri prevăzute cu instalații de nocturnă.

Și pentru cei și mai mici?

► Pentru cei și mai mici am construit spații de joacă în toate cele trei localități aparținătoare comunei.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru amabilitatea cu care mi-ați acordat acest dialog.

► Și eu vă mulțumesc.

Birchisul de altădată

LA CURTEA CASTELULUI din CĂPÂLNAȘ

AUREL VODICEAN

Curtea boierului George freamătă de viață. Se înmulțiseră hambarele, grajdurile. Fel de fel de anexe gospodărești se prăvăleau în șir pe coasta de la pădure și până jos, la intrarea de la „Drumul Făgetului”. Căterina este mândră de parcul castelului din Căpâlnaș, prin care se zbenguie iepuri, vulpi și alte animale aproape domestice. El are în spatele castelului un parc natural, pădurea care se întinde pe sute de iugăre până la hotarul Făgetului. Despre animale, ce să mai vorbim? Săgetează peste cărări mai la tot pasul. Cristalul pâraielor oglindește în fapt de seară ciutele, întregind mirificul tablou al codrului. Ele, ciutele, adăpându-se, sunt ținte sigure în fața vânătorului.

El nu trăgea niciodată în ele când beau apă. Ar fi o crimă. Ca un cuțit împlântat fără de veste în spatele cuiva. Animalele trebuie doborâte în mișcare. Adevărată luptă pentru vânătorul care se respectă. Curtea castelului este alta acum. Și administratorul este altul. L-a adus pe Ionică Lincu de la ei, din Foen. Băiat cu oarecare carte. Isteț, autoritar, bun organizator. Om însurat, așezat la casa lui. L-a ajutat de și-a ridicat casa aici, pe „Rândul Scurt”, în apropiere de castel. Un singur lucru mai avea de rezolvat, se gândi George, trebuia să se însoare. Taică-su i-o spusese de mai multe ori:

„George, tradiția strămoșilor noștri a fost un adevărat cult, în binecuvântarea locurilor unde au trăit, pentru a lăsa în urmă urmași, pomi roditori în grădina lăsată de străbuni”. Da și asta o va face cât de curând.

De pe Valea Cerneiului, cu umbrele serii în coarne, se întorc vitele de la păscut. În fiecare dimineață și seară, același interminabil du-te-vino, învăluit în

Interiorul palatului de la Căpâlnaș

norii groși de praf.

– Ionică! Vino aici!

Ionică încheie discuția cu câțiva argați, apropiindu-se de poartă la chemarea lui George.

– Da, coane, ce doriți să-mi spuneți?

– Privește învolburarea aia de praf, prin care înnoată vitele, obosite, după o zi de păscut. Ce părere ai?

– Să le facem o zăcătoare în pădure.

– Asta e, Ionică. Măine iei câțiva oameni și le îngrădiți un ocol pentru înnoptare, în „Doldora”, la „Poiana Mare”. Faceți colibe pentru vacari. Curățați izvorul care se scurge în Valea Cernei. Săpați și o fântână. Fi-

ricelul acela de apă din izvor yara seacă cu totul.

– Așa vom face, cucoane. Îngrăditurile porcilor le-am mutat ieri la „Pământu-âl Galben”. Este mult jir pe acolo. Una din stâne am pus-o la celălalt capăt al satului, așa cum mi-ați spus, la poalele „Pietrarului”.

– Bine, Ionică. La moară mai aveți?

– Suntem aproape gata. Pietrele sunt fixate, ca și podul și coșurile pentru făină. Măine trebuie să sosească mecanicul cu „Bibolul” de la Lugoj. Nu aveam curaua aia mare, lată, care pune pietrele în mișcare. Este un jidan curelar la Făget. Veniți și dumneavoastră, pentru cumpărarea curelei?

– Nu, Ionică. Vino acuma să-ți dau banii. Te descurci tu la negocieri. Până la urmă îi dai cât cere. Nu avem prin apropiere de unde lua asemenea curele.

Din arhiva cu documente rare a familiei Mocioni

Acțiune la Institutul de Credit și de Economii „Făgeteană”, aparținând lui Alexandru Mocioni. Acțiunea a fost emisă la 1 Ianuarie 1904. Întemeierea Institutului, după cum aflăm de la domnul prof. dr. Dumitru Tomoni, s-a hotărât la Adunarea Generală din 26 aprilie / 8 mai 1891. Între cei 48 de acționari și membri fondatori, au fost prezenți și frații Alexandru și Eugen Mocioni.

HRISTOS, PE CRUCE, HOREA, PE ROATĂ. HRISTOS, PE GOLGOTA, HOREA, ÎN APUSENI.

Publicăm, cu fiască dragoste, „*Pastorală de Sfintele Paști*” cu gândul frumos de a dăruii tuturor cititorilor noștri, un nou mesaj de înțelepciune și iubire semnat de Ioan cel Bun, Mitropolit al Banatului istoric.

† IOAN,
Din mila lui Dumnezeu,
Arhiepiscop al Timișoarei și
Mitropolit al Banatului

Iubitului nostru cler, cinului monahal
și drept-credincioșilor creștini, har, milă
și pace de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi,
părintească binecuvântare.

„...întristarea voastră se va preface în bucurie.”
(Ioan 16, 20)

Iubiți frați și surori în Domnul,

Să dăm slavă Bunului Dumnezeu Care, prin sfintele slujbe, ne-a învrednicit să fim lângă Fiul Său Cel iubit, când Și-a desăvârșit drama prin care a mântuit lumea. Aceste ultime zile din viața Lui pământească au pricinuit întristare Maicii Sale Precurate, Sfinților Apostoli și ucenicilor, dar și îngerilor. Am putea spune: Întristatu-s-au cerul și pământul. Cutremuratu-s-a iadul întru adâncul său. Omul asistă neputincios la desfășurarea acestei drame unice în conținut și una pe scena creației. Păcatul l-a dus pe om în robia întunericului.

Hristos n-a așteptat pe Cruce să fie salvat de ucenici. Fiul lui Dumnezeu știa că a venit să-i salveze pe ei și pe noi, cei de azi, dar și pe cei de mâine. Hristos n-a strigat pe Cruce: Salvați-Mă!, ci: Vă iert și Mă voi sui în Cer să vă împac pe toți cu Tatăl.

În Ghetsimani, Hristos le spune Apostolilor, înainte de marea Sa rugăciune: „Întristat este sufletul meu până la moarte” (Matei 26, 38). Iată ce a făcut omul căzut în păcat: L-a întristat pe Dumnezeu! Oare până când Îl vom mai întrista pe Dumnezeu cu păcatele noastre?! Ne înșelăm, fraților, crezând că pe Dumnezeu Îl putem condamna pe veci la întristare. Oare nu mai este iubire, nu mai este lacrimă de pocăință?

Iubirea este lacrima lui Dumnezeu care a căzut peste om; este sângele vărsat de Hristos pentru noi.

Iubirea este fecioara care își caută Mirele Care S-a răstignit pentru ea.

Pe Cruce, Hristos a murit moartea.

Noi L-am pus pe Cruce, iar El ne-a pus atunci pe aripile veșniciei. Cum știe Dumnezeu să răsplătească omului: omul Îi dă Crucea, iar Dumnezeu, veșnicia!

Crucea n-a putut opri iubirea lui Dumnezeu, iubirea trece dincolo de Cruce. Dumnezeu, chiar și atunci când este întristat, iubește. Eu, când sunt întristat, urăsc, hulesc și judec.

Doamne, mai varsă o lacrimă peste ale noastre inimi să se umple de iubire!

Iubiți fii duhovnicești,

Întristată este lumea azi, dar prin credință „întristarea voastră se va preface în bucurie” (Ioan 16, 20), așa le grăia Hristos Apostolilor Săi. Cred că acest cuvânt ni l-ar da și nouă azi, mai ales celor din ale căror familii au plecat mamă, tată, frați, prieteni.

Dumnezeu să preschimbe întristarea din inimile fraților voastre, așa cum a preschimbat întristarea care a fost în inima Maicii Domnului, a Sfinților Apostoli și a ucenicilor, după Cruce, piroane și cununa de spini.

Iubiților, sfânta lumină pe care o primiți este parte din bucuria pe care au primit-o femeile mironosițe când s-au dus la Mormânt să-L caute și să-I ducă mir lui Hristos, Mirelui Ceresc: „Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurați-vă!” (Matei 28, 9)

În taina sfintei lumini se ascunde iubirea lui Hristos. Dumnezeu ne întâmpină și la acest Praznic mare cu lumină, întru care sălășluiește iubirea Lui față de om, coroana creației Sale.

Omul este nu numai rodul înțelepciunii lui Dumnezeu, dar și al iubirii Sale. Iubirea lui Dumnezeu iartă inima împovărată și smerită și transcende chiar și moartea. Să nu-ți fie teamă de iubire și de moarte.

Iubește și iartă, iar moartea nu te va atinge.

Există în Cer o casă în care domnește iubirea. În acea casă este așteptat să vină omul care, în această lume, caută o singură comoară: pe Hristos.

Iubiții mei frați, în existența noastră pământească nu putem pune în paranteză sufletul. La sfârșitul vieții, unii frați creștini zic: Ce a fost aceasta? Înseamnă că au trăit ca o nonprezență pe acest pământ, neștiind că mormântul este casa vremelnicei veșnicii.

Fraților, noi, românii, nu ne-am extins în istorie pe orizontală, ci în Sus și nu am încercat să ne înveșnicim în piramide, ci în biserici și în mănăstiri. Biserica este semnul că neamul nostru se află pe aripile veșniciei, iar nu pe cele ale morții și că am fost zidiți la rândul nostru spre nemurire. Chiar și atunci când am fost trași pe roată în istorie, ca neam, Hristos a sfărâmat roata și ne-a ajutat să ne ducem crucea neamului până la Golgota cea de Sus.

Hristos, pe Cruce, Horea, pe roată.

Hristos, pe Golgota, Horea, în Apuseni.

Prin Jertfa lui Hristos vom dobândi Împărăția bucuriei lui Dumnezeu.

Prin suferință vom păstra Carpații, casa vremelnicei noastre pe acest pământ.

Iubiți frați și surori,

Hristos, după moartea pe Cruce, a trecut prin marea noapte spre Înviere. După ultimele Sale cuvinte, S-a lăsat marea tăcere. Constantin Brâncuși, pe malul Jiului, a dăltuit în piatră tăcerea și apoi în tăcere s-a întâlnit cu Infinitul.

Așa cum te părăsește umbra în noapte, așa L-au părăsit pe Hristos ucenicii Săi.

Iubiților, Hristos nu a fost răstignit între doi sfinți, ci între doi tâlhari, vrând să ne arate că a venit și pentru ei pe acest pământ; și pe tâlhari îi așteaptă la poarta Cerului. Unul dintre tâlhari Îl apără pe Hristos, arătându-I nevinovăția.

O, de cât har s-a învrednicit acest tâlhar pe cruce! Atemporal, am putea spune că, în momentul când acest tâlhar Îl apără pe Hristos, el atunci a înviat. Hristos, lăsându-l pe cruce, a coborât la iad și apoi, împreună cu tâlharul, au pășit pe poarta Raiului. Tâlharul rămâne și pentru noi un reazem de nădejde pentru iertarea și iubirea lui Dumnezeu.

Iubite frate, chiar dacă, până în această noapte a Învierii, ai tâlhărit, scoală-te și vino la Cruce, încă mai este Hristos pe ea. Și pentru tine a curs o picătură de sânge din coasta Lui. Înainte de a coborî la iad, Hristos a coborât în inima tâlharului. Și azi, din Potir, Hristos poate să coboare în inima ta. El așteaptă de la tine un semn de pocăință și să verși o lacrimă.

Lacrima este rostirea sufletului, este strigătul din adânc către Dumnezeu.

Adânc, Doamne, adânc, căci în adânc de păcate

am căzut!

Doamne, chiar dacă suntem mai în adânc decât iadul, află-ne cu lumina Învierii Tale!

Cine Îl apără azi pe Hristos? Poate vei zice că nu mai e pe Cruce. Dar, dacă iei bine seama, vei vedea că azi, mai mult ca oricând, se bat mii de piroane în Trupul tainic al lui Hristos, în Biserica Sa. Nu ai vrea să iei și tu chipul tâlharului care, pironit fiind pe cruce, Îl apără pe Hristos?! Tâlharul era în piroane pe cruce, tu, liber. Ridică-ți fruntea și mărturisește că: „Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu (...). Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut Om” (Simbolul Credinței). Tu ești mai bun decât un tâlhar, îndrăznește și mărturisește-L pe Cel Care S-a luptat în locul tău pe Cruce, murind moartea. Cu doi tâlhari a fost Hristos răstignit, dar numai pe unul l-a luat cu Sine și a intrat în Rai.

Iubiților, să nu nesocotim bunătatea, răbdarea și iubirea lui Dumnezeu, dar nici dreptatea Lui. Hristos spune despre Sine: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Adică să nu-L nesocotim pe Cel Care este Dreptatea în Sine și Iubirea desăvârșită.

Hristos iartă și binecuvântează pocăința tâlharului și socotește răstignirea lui pe cruce, lângă Mântuitor, ca pe o jertfă adusă lui Dumnezeu pentru păcatele sale.

De ce mare har s-a învrednicit acest tâlhar! Cei doi tâlhari au avut aceeași chemare, pe amândoi i-a luat Hristos de mână cu Sine pe cruce, dar, când au ajuns la poarta Raiului, unul a zis: Eu vreau să rămân cu tâlharii. Lumina Raiului mă orbește, lăsați-mă în adâncul întunericului. Și lăsat a fost.

Iubite mame, v-am văzut de multe ori venind la sfânta biserică ținându-vă copilașii de mână. Aveți grijă de ei și să vă ajute Bunul Dumnezeu să intrați cu toții de mână în Rai, așa cum a intrat și Hristos cu tâlharul.

**† IOAN
MITROPOLIT AL BANATULUI**

După Înviere, cu toții avem aceeași chemare a lui Hristos, să intrăm în Împărăția luminii: „Cine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Aceasta este porunca mării chemări a iubirii lui Dumnezeu.

Hristos a împărțit Raiul cu un tâlhar, ai nădejde că vrea să-l împartă și cu tine.

Iubite frate, poate că nu ai aici nicio palmă de pământ; vino la Hristos și îți va da o parte de Cer. N-ai pământ, ai cer și vei fi cel mai bogat om.

Iubiților, Hristos Cel Înviat, prin Jertfa Sa pe Cruce ne-a redat bucuria vieții și arvuna dobândirii fericirii veșnice. De astăzi avem moștenire cerească, de vom dori-o de aici, de pe pământ, de vom crede, de vom iubi și de ne vom smeri ca tâlharul de pe cruce: „Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos Care, după mare mila Sa, prin Învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut din nou spre nădejde vie, spre moștenire nestricăcioasă și neîntinată și neveștejită, păstrată în ceruri pentru voi” (I Petru 1, 3-4).

Bucuria Învierii să-i cuprindă și pe frații noștri care sunt în suferință, Hristos a suferit și pentru ei!

Doamne, mângâie și depărtează suferința acestui neam greu încercat acum!

Iubiți frați și surori, la acest Praznic vă doresc să aveți parte din bucuria femeilor mironosițe.

Fraților, e primăvară!
A înflorit Trandafirul pe Golgota:
Hristos a înviat!

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN